

KAPITOLA DEVÁTÁ

Oživení v roce 1889 – část 2.

Povstaň, rozjasni se, protože přišlo tvé světlo

Pro Tajemství Bible přeložil Ladislav Hodač a kolektiv

Po nedělní ranní přednášce Ellen Whiteové na kansaském stanovém shromáždění v květnu 1889 konečně nastal zlom. Mnozí vydávali svědectví o velkých požehnáních, která obdrželi, a o svých nově nabytých zkušenostech. Téhož dne odpoledne se Ellen Whiteová zúčastnila shromáždění, kde "poté, co bratr Jones promluvil o víře, bylo vydáno mnoho [dalších] svědectví. Najednou jich bylo na nohou až šest a pak osm a vypadali jako vyhladovělé ovce, které se v pravý čas sytí potravou." Všichni byli na nohou. Když Ellen Whiteová psala o událostech tohoto dne svým dětem, vyjádřila radost a nejnějnější touhu: "Modlím se, aby toto dobré dílo pokračovalo a aby Sion povstal, protože přišlo jeho světlo a vyšla nad ním Pánova sláva. Nechť se jednotliví členové církve před Bohem pokoří a přijmou poselství, které přinese uzdravení jejích modřin a ran." 1* Ellen G. Whiteová dětem, Dopis 14, 12. května 1889; 1888 *Materials*, str. 325. Ellen Whiteová si uvědomovala, že Pán navštívil svůj lid právě tím světlem, které ho uzdraví a umožní mu povstat a zazářit okolnímu světu.

Reakce na poselství zaslané prostřednictvím Jonese a Waggonera byly různé. Zatímco mnozí lidé přijímali velké požehnání a novou náboženskou zkušenost, kterou nikdy předtím nepoznali, jiní považovali poselství za nebezpečné kacířství. Zajímavé však je, že ne všichni se shodli na tom, jaké kacířství Jones a Waggoner údajně učili. Ellen Whiteová měla radost, protože rozpoznala, že jimi představované poselství je úplným poselstvím zákona i evangelia dohromady, což mělo mocné výsledky. 2* Avšak někteří, kteří se proti tomuto poselství postavili, odcházeli s tím, že Jones a Waggoner zrušili zákon ve prospěch antinomismu [pozn. překl.: lze přeložit jako protizákonnost či bezzákonnost] nebo laciné milosti, zatímco jiní měli dojem, že podkopávají evangelium tím, že učí jakýsi druh perfekcionismu. 3*

Opozice z obou stran.

G. I. Butler i Uriáš Smith měli pocit, že Jones znevažuje zákon a do časopisu *Review* k jeho kázáním na stanových setkáních napsali protiargumenty. Ve vydání *Review* ze 14. května Butler psal o 7. a 8. kapitole listu Římanům a svůj článek nazval: "The Righteousness of the Law Fulfilled By Us" (Námi naplňovaná spravedlnost Zákona). Na rozdíl od Jonesových kázání, v nichž popisoval jeden z aspektů hříchu jako minutí cíle, Butler zdůrazňoval, že morální zákon byl dán proto, "aby ukázal, co Bůh považuje za správné, a že vše, co porušuje jeho posvátné zásady, je špatné, - **je hříchem**. ... **'Hřích je přestoupení zákona'**. 1. Janův 3,4." Ke konci článku Butler své obavy shrnul:

*Jestli má třetí andělské poselství v něčem napravit učení tohoto věku více než v něčem jiném, pak je to právě v tomto bodě – v nutnosti poslouchat Boží zákon. "Zde je vytrvalost svatých, kteří zachovávají Boží přikázání a Ježíšovu víru." Zj 14,12. ... Téměř všude převládá názor, který se objevuje v těch nejpříjemnějších podobách a zní velmi věrohodně, že tato přikázání není nutné dodržovat nebo že je na tomto světě **nelze** dodržovat. Učí se snadná cesta náboženství. "Jen věřte v Krista, a nemáte problém." Srdce se nezkoumá, svědomí je nečinné, málo se vnímá vina hříchu, málo důkladně se studují požadavky Božího zákona, málo se zkoumá vlastní nitro, hřích se člověku jen málo protiví. Ježíš to všechno zařídí. To je jedna z nejnebezpečnějších herezí na světě. ...*

Dnes se za křesťany označuje velké množství lidí, kteří tvrdí, že Kristus vykonal celé dílo za ně, a přitom nevědí nic o jeho lásce, která odpouští, protože nikdy nepocítili hříšnost hříchu a nečiní

důkladné pokání. Toto dílo je zcela povrchní. A tak se tito lidé domněle skrývají v Kristově stínu, zatímco ve skutečnosti si své hříchy nesou s sebou. Tak z Krista dělají služebníka hříchu. ...

Jestliže někdy zavrhneme světlo, které nám Bůh dal ohledně naší povinnosti dodržovat v duchu i v literě Boží morální zákon, bude to pro nás jako lid smutný den. 4 "The Righteousness of the Law Fulfilled by Us," (Námi naplňovaná spravedlnost Zákona), *Review and Herald*, 14. května 1889, s. 313-314.*

Butler výmluvně psal na obranu zákona proti zdánlivým útokům Jonese, zatímco zároveň sám nedbal na rady služebnice Páně Ellen Whiteové. Smithovo odmítavé vyjádření přišlo 11. června v článku nazvaném "Our Righteousness" (Naše spravedlnost). Uriáš Smith byl ostřejší než Butler a naznačoval, že současné učení – a z toho odvozeně i to Jonesovo a Waggonerovo – vede stejnou cestou jako to "zarytých odpůrců naší věci", kteří se zbavují zákona. Dokonce se pustil do Ellen Whiteové a prohlásil, že každý, kdo "zná bratra Whitea, si dokáže představit, jak dlouho by mu trvalo, než by taková tvrzení vyvrátil":

Někteří z našich dopisovatelů začínají trousit poznámky, které se velmi podezřele přiklánějí k názoru, že jakákoli snaha dodržovat přikázání z naší strany je pouhým pokusem udělat se lepšími, což se nám nikdy nemůže podařit; že se jedná o snahu být spravedlivými, což je pouhým přikrytím se špinavými hadry. ... Nakolik to chtějí vyjádřit, nejsme schopni určit; zdá se nám však, že nevědomky obrazejí své kroky k postoji, který zastává třída zarytých odpůrců naší věci a naší práce a kteří z tohoto myšlenkového směru do značné míry čerpají svůj materiál. ...

Dokonalá poslušnost vůči němu [zákonu] rozvine dokonalou spravedlnost, a to je jediný způsob, jak může někdo spravedlnosti dosáhnout. ... Kristus přichází a uzavírá propast mezi námi a Bohem tím, že poskytuje oběť, která ruší minulé hříchy ... [a] přináší nás zpět do souladu se zákonem. ... Zde se náš metodistický přítel dopustil omylu ... nechápe, že cílem celého Kristova díla pro nás je přivést nás zpět k zákonu, aby se jeho spravedlnost v nás naplnila naší poslušností vůči němu. ...

Nemáme si hovět na pohovce nicnedělání jako setrvačná hmota v rukou Vykupitele. ...

Ptáme se však, když se člověk zaváže dodržovat Zákon vlastními silami a vydobýt si vlastní spravedlnost, zda to může dokázat? Neobléká se snad do špinavých hadrů? Na jakou skupinu lidí by se takový dotaz vztahoval, nevíme. Víme však, že v zemi není adventista sedmého dne, který by nebyl poučen, že ve vlastní síle nemůže přikázání zachovávat. ... Pochybujeme, že by i farizeové opírali svou samo-spravedlnost o dokonalost své osobní poslušnosti desateru přikázání. ...

Abychom mohli spatřit nebeské království, musíme mít spravedlnost, která se nazývá "naší spravedlností", a tato spravedlnost pochází z toho, že jsme v souladu s Božím zákonem. ... A "naše spravedlnost" v tomto případě nemůže být špinavými hadry. 5 Uriah Smith, "Our Righteousness," *Review and Herald*, 11. června 1889, str. 376.*

Kromě Butlera a Smitha měli na setkání v Ottawě v Kansasu stejný názor i další. Než se však podíváme na další stížnosti, musíme blíže prozkoumat to, co bylo s největší pravděpodobností kázáním vyvolávajícím tolik kritiky. V pátek 17. května 1889 zakončil Jones svou sérii o spravedlnosti z víry kázáním nazvaným "Zachovávání desatera přikázání". Protože se o Jonesových komentářích tolik mluvilo v roce 1889 a mluví se o nich i dnes, uvedeme jeho kázání v plném znění tak, jak bylo otištěno v deníku Topeka *Daily Capital*: 6*

2. list Korintským 5:17 *Proto jeli kdo v Kristu, je nové stvoření. Staré věci pominuly, hle, je tu [všechno] nové.*

Můžeme vidět, jak jsme přivedeni do Krista a jak to říká, že pokud je někdo přiveden do Krista, je novým stvořením.

Galatským 6:15 *Neboť ani obřízka, ani neobřízka nic není, nýbrž nové stvoření.*

Galatským 5:6 *Neboť v Kristu Ježíši nic neznamena obřízka ani neobřízka, ale víra působící skrze lásku.*

Nic nám nepomůže, jen toto a víra, která je činná skrze Boží lásku, přičemž skrze víru se stáváme novým stvořením.

Římanům 5:1.2.5 ¹Když jsme tedy byli ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista. ²Skrze něho jsme vírou získali přístup k této milosti, v níž stojíme a chlubíme se nadějí Boží slávy ... ⁵A naděje nezahanbuje, neboť Boží láska je vylita v našich srdcích skrze Ducha svatého, který nám byl dán.

1. list Janův 5:3 *To je totiž láska k Bohu, že zachováváme jeho přikázání. A jeho přikázání nejsou těžká – zachovávání přikázání přichází na řadu až poté, co jsme se stali novým stvořením, takže tedy nejdříve musíme být učiněni dobrými, být učiněni spravedlivými, dříve než můžeme konat dobro nebo spravedlnost;*

1. list Korintským 7:19 *Obřízka nic neznamena ani neobřízka nic neznamena, ale zachovávání Božích přikázání. - to je cíl postavený před nás v Kristu Ježíši.*

Efezským 2:8-10 ⁸Neboť jste zachráněni milostí skrze víru; a ta záchrana není z vás – je to Boží dar; ⁹není na základě skutků, aby se nikdo nechlubil. ¹⁰Vždyť jsme jeho dílo, stvoření v Kristu Ježíši k dobrým skutkům, které Bůh předem připravil, abychom v nich žili.

Jsme stvoření k dobrým skutkům, stali jsme se v něm novými stvořeními, jeho spravedlnost nahrazuje naši nespravedlnost. Dobré skutky, k nimž jsou Boží stvoření v Kristu stvořena, jsou dobré skutky, které jsme dříve nemohli konat. Nové stvoření bude tedy neustále usilovat o dodržování přikázání.

Jakub 2:1.9 ¹Moji bratři, nespojujte víru v našeho Pána Ježíše Krista, Pána slávy, s přijímáním osob [podle jejich společenského postavení]. ⁹Jestliže však někomu straníte, dopouštíte se hříchu a Zákon vás usvědčuje jako přestupníky. Když přestupujeme Zákon, nemáme Kristovu víru. Kristus nepřišel, aby nás osvobodil k tomuto, protože když se odvrátíme od jediného bodu zákona, naše víra nám nebude k ničemu. Náš úmysl je však přijat a nevědomé hříchy jsou odpuštěny, avšak svévolné odmítnutí přijmout předložené body pravdy způsobí, že ztratíme veškerou spravedlnost, kterou jsme kdy měli. To vysvětluje rychle rostoucí zlo v oblíbených církvích dneška. Před lety byly církve zbožné – dokonce i když bylo zahájeno hlásání poselství třetího anděla, byly přijímány Bohem, ale když odmítly splnit požadavky poselství, ztratily veškerou spravedlnost, kterou měly, a musely vymýšlet nejrůznější způsoby, jak udržet shromáždění pohromadě prostřednictvím různých zábavných aktivit. To jsou důvody degenerace církví.

Jakub 2:14 *Co je platné, moji bratři, říká-li někdo, že má víru, ale nemá skutky? Může ho taková víra zachránit? Víra už nám nic neprospívá, pokud není udržována při životě skutky, které pro nás Bůh zajistil. Numeri 18, ukažme naši víru našimi skutky. Víra je jako kotva, která nás drží, když nás zasáhnou bouře života.*

Jakub 2:21.23 ²¹Cožpak náš otec Abraham nebyl ospravedlněn ze skutků, když na oltáři obětoval svého syna Izáka? ²³I naplnilo se Písmo, které praví: "Uvěřil Abraham Bohu, a bylo mu to počteno za spravedlnost" a byl nazván Božím přítelem. Abraham byl uznán za spravedlivého, když uvěřil a to bez skutků. Ostatní spravedlnost se dostavila až dvacet pět let poté, takže nebyl uznán za spravedlivého skrze skutky. Protože toto slovo bylo vyřčeno, když uvěřil, (pozn. překladatele Božímu zaslíbení narození Izáka) a více než dvacet pět let poté, jak říká Jakub, se Písmo naplnilo. Kdyby odmítl obětovat Izáka, jeho dřívější spravedlnost by zmizela, poslušnost jeho víry tedy dovršila jeho spravedlnost, kterou měl z víry. Naše dodržování přikázání pak není proto, abychom se stali spravedlivými, ale proto, že jsme spravedliví. Římanům 8:26 nám ukazuje, že se nedokážeme ani správně modlit, ale Duch to dělá za nás, takže naše modlitby jsou přijatelné pouze skrze Kristovu přimluvu a díky zásluhám jeho krve.

Zjevení 8:3.4 ³A přišel jiný anděl, který měl zlatou kadidelnici, a postavil se k oltáři; bylo mu dáno množství kadidla, aby je dal s modlitbami všech svatých na zlatý oltář, který je před trůnem. ⁴A dým kadidla spolu s modlitbami svatých vystoupil z ruky anděla před Boha. Zde je přímlová služba ve Svatyni, kde se za nás přimlouvá přimlůvce a Bůh hledí na Krista a přijímá jeho rány a jeho oběť. Kristus byl dokonalý, než přišel na zem, a jeho nepřítomnost činí naše modlitby přijatelnými tím, že Bůh Jeho modlitbu za nás přičítá nám. Jak je nám přičítána jeho spravedlnost? Jsou naše skutky spravedlivé tak daleko, jak to jen jde, a Jeho spravedlnost je použita k dokončení díla? Ne. Kristova spravedlnost začíná již na začátku a činí skutek takovým, jaký má být.

Římanům 1:16 Nestydím se za evangelium, neboť je to Boží moc k záchraně pro každého, kdo věří, předně pro Žida, ale i pro Řeka. Není naše víra větší, než když jsme sem přišli? Nevidíme snad více jeho spravedlnosti, než před tím? Jak to, že máme větší víru a vidíme více jeho spravedlnosti? Proč naše víra vzrostla. Tak je tomu den za dnem. Denně jsme si přicházeli pro větší zásobu víry. A nakonec v sobě máme tolik Kristovy božské přirozenosti, že dokážeme napnout luk dostatečně silně, abychom zasáhli cíl, a pak budeme dodržovat Boží přikázání. Není to tedy od počátku Kristovo dílo a to vše jeho božská moc? Kde do toho tedy vstupují naše skutky? Nikde. Proč se tedy tak usilovně snažíme dodržovat přikázání, když to ničemu nepomáhá? Pouze na základě víry v Krista můžeme říci, že jsme křesťané. Jen díky tomu, že jsme s ním sjednoceni, můžeme být křesťany, a jen díky Kristu v nás zachováváme přikázání – jen skrze víru v Krista všechny tyto věci děláme a říkáme.

Až přijde den, kdy budeme doopravdy zachovávat Boží přikázání, nikdy nezemřeme, protože zachovávání přikázání je spravedlnost a spravedlnost a život jsou neoddělitelné – takže: "Zde jsou ti, kdo zachovávají Boží přikázání a Ježíšovu víru." A jaký je výsledek? Tito lidé jsou proměněni. Život a zachovávání přikázání tedy patří k sobě. Pokud nyní zemřeme, bude nám přičtena Kristova spravedlnost a budeme vzkříšeni, ale ti, kdo žijí až do konce, jsou učiněni bezhříšnými ještě před jeho příchodem, mají v sobě tolik Krista, že se pokaždé "trefí do černého" a stojí bezúhonně bez přimlůvce, protože Kristus opustí Svatyni nějaký čas předtím, než přijde na zem.

Někteří říkají: "Budu žít lépe, pokusím se vypracovat někam, kde mě Bůh bude moci přijmout." Když se dítě snaží dělat něco proto, abyste si mysleli, že je někým lepším, a neuspěje, řeknete, že to bylo sobectví a pýcha, a to je pravda; ale když se dítě snaží udělat něco prostě jen proto, aby vás potěšilo, tak ho pochválíte, i když se mu to moc nepovede. Tak je to i s námi, když se snažíme zalíbit se našemu Bohu. Nezávisle na tom, jak nedokonale to děláme, on nás rád obleče do Kristovy spravedlnosti a celé nebe se z toho raduje. Jak často se dítě snaží matce pomoci a ona ho nechá pokračovat, přestože to pak musí dělat celé znovu – má radost z toho, že se jí dítě snaží potěšit. Jako se otec smilovává nad svými dětmi, tak se Hospodin smilovává nad těmi, kdo před ním mají bázeň.

Pak můžeme spolu s Davidem říci: "Oblíbil jsem si plnit tvůj zákon, můj Bože." Proč? Protože se v jeho srdci rozlévala Boží láska. Nyní mi dovolu přechíst několik textů o tom, jak se líbit Bohu:

Hebrejům 11:6 Bez víry však není možné se mu zalíbit, protože ten, kdo přichází k Bohu, musí uvěřit, že Bůh je a že odplácí těm, kdo ho usilovně hledají. Cílem víry je líbit se Bohu, protože je tak dobrý.

Římanům 8:8 Ti, kteří jsou v těle, se Bohu líbit nemohou.

2. list Korintským 5:14 Neboť Kristova láska nás váže, když jsme usoudili toto: Protože jeden zemřel za všechny, tedy všichni zemřeli.

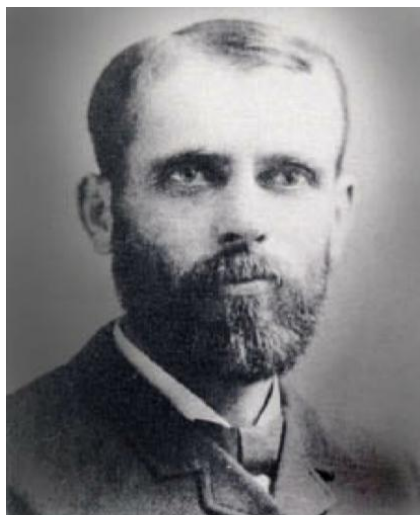
Kristova láska nás přitahuje a my tuto lásku získáváme skrze víru. Můžeme však milovat Boha, když nedokážeme dodržovat Boží přikázání? Ne. Nemůžeme ani jedno, dokud se nestaneme novými

stvořeními. **1. list Janův 3:21-22** ²¹Milování, jestliže nás srdce neodsuzuje, máme radostnou důvěru k Bohu ²²a oč bychom žádali, dostáváme od něho, protože zachováváme jeho přikázání, a činíme to, co se jemu líbí.

Nyní si přečtěme **List Koloským 1:9-10** ⁹Proto i my od toho dne, kdy jsme to uslyšeli, nepřestáváme se za vás modlit a vyprošovat abyste byli naplněni poznáním jeho vůle ve veškeré moudrosti a duchovním pochopení, ¹⁰abyste vedli život hodný Pána a ve všem se mu líbili, abyste nesli ovoce v každém dobrém skutku a rostli v poznání Boha.

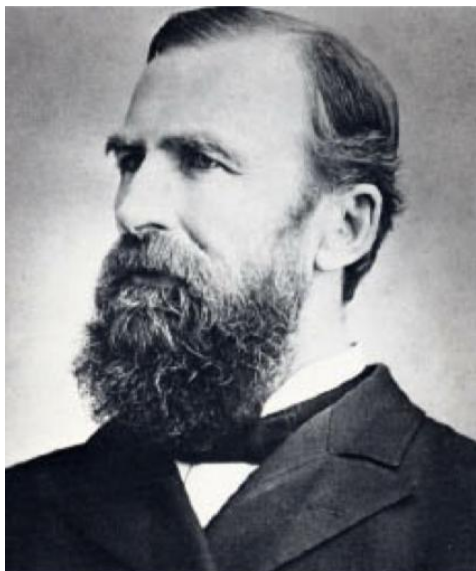
Měli bychom být schopni žít tak, abychom se mu líbili. **1. List Tesalonickým. 4:1** Nakonec vás bratři, žádáme a vyzýváme v Pánu Ježíši, abyste se ještě více rozhojňovali v tom, co jste od nás převzali a co už také činíte – totiž jak máte žít, abyste se líbili Bohu.

To je tedy základ a motivace dodržování přikázání – líbit se Bohu, a ne se dělat spravedlivými. Bůh nás činí spravedlivými a udržuje nás spravedlivými a my pak dodržujeme přikázání, abychom se líbili Bohu, který toho pro nás tolik udělal. Stejně jako je to pak Kristova moc, skrze kterou nyní zachováváme přikázání, bude to i jeho moc, skrze kterou budeme žít navždy na nové zemi. Jeho jméno pro nás zní jak? Jeremiáš říká, že je to "*Hospodin, naše spravedlnost*". **Jeremiáš 23:5-6. 7*** A. T. Jones, "Keeping the Commandments," 20. května 1889.

DAN JONES

Dan Jones, který Jonesovi a Waggonerovi často oponoval, napsal na jaře následujícího roku O. A. Olsenovi a stěžoval si, že se v kansaském sdružení musí setkávat se "silně znechucenými" kazateli. "Měli dojem, že se objevují nové názory, které narušují naše staré postoje, a nebyli si jisti, zda jsou nové postoje správné. ... Nějakým způsobem nabyli dojmu, že učení o ospravedlnění z víry prakticky ruší zákon." **8*** Dan T. Jones O. A. Olsenovi, 27. dubna 1890, archives of the General Conference of Seventh-day Adventists. Ellen G. Whiteová Madisonovi a Millerovi, Dopis 4, 23. července 1889; *1888 Materials*, str. 388.

O. A. OLSEN

Zatímco někteří bratři měli pocit, že Jonesovo a Waggonerovo učení o ospravedlnění z víry odstraňuje zákon, jiní měli pocit, že v rámci tohoto tématu v souvislosti s překonáním hříchu vyučují "přehnaným představám". Dan Jones v souvislosti se stejnými shromážděními oznámil O. A. Olsenovi, že někteří kazatelé jsou "zahaleni mrakem a propadají sklíčenosti. To pramenilo z přehnaných představ získaných z učení našich bratří na téma ospravedlnění z víry. Získali představu, že se nyní zastává stanovisko, že bychom měli stát v pozici, kdy nehřešíme, že by měl být zcela odstraněn veškerý hřích, a že pokud nejsme v této pozici, nejsme obráceni, atd." ⁹ Dan T. Jones O. A. Olsenovi, 21. dubna 1890.

Skutečnost, že Jones i Waggoner učili, že Kristus přišel na tuto zemi a vzal na svoji bezhříšnou přirozenost naši hříšnou přirozenost a tak přemohl hřích v našem těle, abychom mohli zvítězit i my, některé velmi rozrušila. Jak se však na tyto dvě reakce na jejich poselství dívala Ellen Whiteová? Poukazovala na to, že Jones a Waggoner způsobují zmatek tím, že ruší zákon nebo učí perfekcionismu? ^{10*}

Odpověď Ellen Whiteové.

Zatímco Uriáš Smith, G. I. Butler, Dan Jones a další obviňovali Jonese a Waggonera z toho, že ohledně ospravedlnění z víry učí dva protichůdné extrémy, Ellen Whiteová, která byla osobně přítomna na stanových shromážděních, viděla skutečnou příčinu zmatku. O nějaký čas později Uriáš Smithovi důrazně sdělila, že "mnohé a zmatené představy ohledně Kristovy spravedlnosti a ospravedlnění z víry jsou důsledkem postoje, který jsi **ty** zaujal jak vůči člověku, tak vůči Bohem seslanému poselství". ¹¹ Ellen G. Whiteová Uriáš Smithovi, Dopis 24, 19. září 1892; *1888 Materials*, str. 1053.

V přednášce, která zazněla několik měsíců po stanových shromážděních v roce 1889, Ellen Whiteová uvedla, že jí "bylo znovu a znovu předkládáno nebezpečí, že si o ospravedlnění z víry jako lidé vytváříme nesprávné představy. Již léta je mi ukazováno, že satan chce v tomto bodě zvláštním způsobem mást mysl". Nevinila z toho však Jonese a Waggonera, ale ty, kteří se ve velké míře věnovali Božímu zákonu "téměř bez znalosti Ježíše Krista a Jeho vztahu k zákonu, stejně jako tomu bylo s Kainovou obětí. ... Mnozí byli odrazováni od víry kvůli smíšeným, zmateným představám o spasení, protože kazatelé na oslovení lidských srdcí pracovali nesprávným způsobem." ¹² Ellen G. White, Rukopis 36, "Danger of False Ideas of Justification by Faith," (Nebezpečí nesprávných představ o ospravedlnění z víry), b. d. 1890; *1888 Materials*, s. 810-811.

Ellen Whiteová však také varovala ty, kteří měli pocit, že současné poselství vyžaduje příliš vysoké nároky a že není možné, aby Kristus na sebe vzal padlou lidskou přirozenost:

Byly mi opakovaně předkládány zkoušky synů Izraele a jejich postoj těsně před prvním příchodem Krista, aby to znázornilo postavení Božího lidu v jeho zkušenosti před druhým příchodem Krista. To, jak nepřítel hledal každou příležitost k ovládnutí mysli Židů, a jak se i dnes snaží zaslepit mysl Božích služebníků, aby nebyli schopni rozpoznat vzácnou pravdu. ...

Kristus přišel na svět, aby čelil těmto falešným obviněním a zjevil Otce. Nedokážeme si představit, jaké ponížení podstoupil, když na sebe vzal naši přirozenost....

Židé očekávali příchod Mesiáše, mysleli si však, že musí přijít v celé slávě, která bude provázet Jeho druhý příchod. Protože nepřišel s veškerým majestátem hodným krále, naprosto Ho odmítli. Neodmítli Ho však jen proto, že Jeho příchod nebyl okázalý. Bylo to proto, že On byl ztělesněním čistoty a oni byli nečistí. ... Taková postava uprostřed degradace a zla nebyla v souladu s jejich touhami. Ponižovali jej a opovrhovali jím. ...

*Přicházejí mi dopisy, v nichž se tvrdí, že Kristus nemohl mít stejnou přirozenost jako člověk, protože kdyby ji měl, podobným pokušením by podlehl. Kdyby neměl lidskou přirozenost, nemohl by být naším příkladem. Kdyby neměl podíl na naší přirozenosti, nemohl by být pokoušen tak, jako byl pokoušen člověk. 13** Ellen G. White, "How to Meet a Controverted Point of Doctrine," (Jak se vypořádat se sporným bodem nauky), Morning Talk, 18. ledna 1890, *Review and Herald*, 18. února 1890; *1888 Materials*, p. 533.

O dva roky později Ellen Whiteová tytéž myšlenky zopakovala. Když šlo o to čelit pokušení, neměl Kristus oproti lidem žádnou výhodu. Milost a síla je k dispozici všem, kteří Ho vírou přijmou takového, jakým je:

Kristovu poslušnost nemusíme považovat za něco, k čemu byl zvláště uzpůsoben svou specifickou božskou přirozeností, neboť stál před Bohem jako představitel lidstva a byl pokoušen jako jeho zástupce a ručitel. Pokud by měl Kristus zvláštní moc, kterou člověk nemá tu výsadu vlastnit, tak by z této záležitosti chtěl satan zvláštním způsobem těžit. Kristovým úkolem bylo zbavit satana jeho nároků na vládu nad člověkem, a to mohl učinit pouze tak, že přišel jako člověk, byl pokoušený jako člověk, poskytl poslušnost člověka. ...

Mějte na paměti, že Kristovo vítězství a poslušnost je vítězstvím skutečného člověka. Ve svých závěrech se dopouštíme mnoha omylů kvůli chybným názorům na lidskou přirozenost našeho Pána. Když Jeho lidské přirozenosti přisuzujeme moc, kterou člověk ve svých konfliktech se satanem nemůže mít, ničíme tím úplnost Jeho lidství. Svou připsanou milost a moc uděluje všem, kdo ho přijímají vírou. Kristova poslušnost vůči Otci byla stejná, jaká se vyžaduje od člověka. 14 Ellen G. White, Rukopis 1, 15. listopadu 1892; *Manuscript Releases*, s. 340-341.

Williamsport, Pensylvánie.

Ellen Whiteová a A. T. Jones se i přes určité obtíže kvůli nedávným záplavám vydali z Kansasu do Pensylvánie na stanové setkání, které se konalo 5.-11. června 1889. Z Kalifornie se k nim připojil E. J. Waggoner, aby pomohl se shromážděními, která lidé "dychtivě očekávali". 15*

Do kansaských shromáždění se dostal duch nevíry z Minneapolis, ale ve Williamsportu se nezdálo, že by lidé "měli ducha nevíry a odporu vůči poselství, které jim Pán poslal". Ellen Whiteová popsala pozitivní výsledky shromáždění o několik měsíců později v článku *Review*:

Na naše shromáždění chodilo velké množství lidí a na ranním shromáždění jich chtělo vydat svědectví tolik, že bylo obtížné shromáždění ukončit ve stanovenou dobu. ... Pán pracoval pro svůj lid a ten s radostí přijímal světlo jako pokrm v pravý čas. Jejich nitro po jim předaném duchovním pokrmu dychtilo. ...

Jak vzácné poselství přítomné pravdy předali lidu bratři Jones a Waggoner. Lid spatřil v poselství třetího anděla novou krásu a byl velmi povzbuzen. Podávali svědectví o tom, že se ještě nikdy předtím nezúčastnili shromáždění, kde by se jim dostalo tolika ponaučení a tak vzácného světla. ... Měli pocit, že nyní lépe chápou, jak získávat lidi pro Krista. ...

*Na každém shromáždění, kterého se účastníme, nacházíme mnoho lidí, kteří nechápou jednoduchost víry. ... Potřebují, aby jim byl představen Kristus. Potřebují, aby jim byla představena odvaha, naděje a víra. Žádají o chléb, a dostanou kámen? Má mládež v našich řadách říkat: "Nikdo se nestará o mé nitro"? Cožpak nemáme dát světlo lidem tápajícím ve tmě? 16 Ellen G. White, "Camp-Meeting at Williamsport, PA.," *Review and Herald*, 13. srpna 1889, s. 513-514.*

Ve stejném článku v *Review* se Ellen Whiteová konkrétněji zabývala poselstvím o přítomné pravdě, které Jones a Waggoner sdíleli. Bylo to třetí andělské poselství, velké poselství o ospravedlnění z víry, hlásané spolu s Božím zákonem. Bylo to poselství Pána, naší spravedlnosti:

Lidem mají být zjeveny velké pravdy, které byly dlouhou dobu ukryté pod nánosem bludů. Mnozí lidé vyznávající, že věří poselství třetího anděla, učení o ospravedlnění z víry ztratili ze zřetele. Lidé, kteří byli součástí hnutí Svatosti (Holiness people) zašli v tomto bodě do velkých extrémů. S velkou horlivostí učili: "Jen věřte v Krista a budete spaseni, ale pryč s Božím zákonem." To není učení Božího slova. Pro takovou víru neexistuje žádný základ. To nejsou vzácné klenoty pravdy, které Bůh dal svému lidu pro tuto dobu. Toto učení svádí poctivé a upřímné lidi na scestí. ...

Bůh povolal muže odpovídající potřebám této doby, kteří budou „volat z plna hrdla, bez zábran, kteří pozdvihnou svůj hlas jako beraní roh a oznámí mému lidu jejich přestoupení a domu Jákovovu jejich hříchy!“ (Izaiáš 58:1). Jejich úkolem je nejen hlásat zákon, ale také zvěstovat pravdu pro tuto dobu, Hospodina, naši spravedlnost. 17 Ellen G. White, "Camp-Meeting at Williamsport, PA.," *Review and Herald*, 13. srpna 1889, s. 513-514.*

Poselství, které Jones a Waggoner předkládali, zasazovalo Boží přikázání a Ježíšovu víru do správného rámce a výsledky byly úžasné. Ellen Whiteová jasně ukázala, že učení o ospravedlnění z víry se v církvi adventistů ztratilo ze zřetele, protože vedoucí i členové se spoléhali na pouhou zákonickou formu náboženství. Třetí andělské poselství, které mělo adventní hnutí hlásat světu, nebylo poselstvím o spasení skrze skutky. Nebylo to ani liberální překroucení reformačního učení o ospravedlnění z víry, kterému učili kazatelé „hnutí svatosti“. Adventistické poselství bylo uceleným a pravdivým poselstvím třetího anděla – zákon a evangelium dohromady, které přesahovalo poselství, jemuž učili reformátoři. Bylo to poselství o ospravedlnění z víry postavené na základech reformace, ale vyučované v kontextu posledního soudu a očistění nebeské Svatyně. 18*

Ve vydání knihy *The Great Controversy* (Velký spor) z roku 1888 Ellen Whiteová píše o reformaci a "velkém učení o ospravedlnění z víry, kterému Luther učil tak jasně". 19* Ellen G. White, *The Great Controversy*, 1888 ed., str. 253.

V též knize však také uvedla, že "reformace neskončila Lutherem, jak se mnozí domnívají. Bude pokračovat až do konce dějin tohoto světa. Luther měl vykonat velké dílo předáním světla, které Bůh dovolil, aby na něj zazářilo; přesto se mu nedostalo veškerého světla, které mělo být světu předáno. Od té doby až do dnešních dnů na Písmo neustále svítí nové světlo a neustále se odkrývají nové pravdy." **20*** Ellen G. White, *The Great Controversy*, 1888 ed., s. 148-149.

V Lutherových dnech existovala "přítomná pravda – pravda v té době mimořádně důležitá", ale, jak zmínila Ellen Whiteová, "existuje přítomná pravda pro církve i dnes". **21*** *Tamtéž*, str. 143.

V článku o stanovém shromáždění ve Williamsportu Ellen Whiteová popsala velká požehnání, která obdrželi lidé přijímající poselství přítomné pravdy o ospravedlnění vírou a pak obrátila pozornost k těm, kteří nad přijetím poselství stále váhali. Varovala ty v Battle Creeku, kteří sami hřešili proti velkému světlu, že nastal čas vybrat si mezi Baalem a Pánem Ježíšem Kristem:

Duch Boží nyní od lidí na zemi odstupuje. ...

Strašlivé ztráty na životech a majetku v Johnstownu a Williamsportu ... vyžadují vážné zamyšlení. ... Nesmíme si však myslet, že ... [si] zasloužily větší trest než jiná města. ... Jsou lidé, kteří žijí v samotném stínu našich institucí, kteří hřeší proti většímu světlu, než hřešili lidé v Johnstownu ... a ti padnou pod hněvem Božích odvetných rozsudků s mnohem větší jistotou. ...

Prokletí Merózu dopadne na ty, kdo nyní nepřijdou na pomoc Hospodinu proti mocným. V Eliášově duchu je zajisté možné položit otázku. "Jak dlouho budete kulhat na dvě strany? Jestliže je Bohem Hospodin, jděte za ním, a jestliže Baal, jděte za ním." (1. Královská 18:21)

*O dílo odehrávající se na zemi se zajímá celé nebe. Jsou však i lidé, kteří v této době nevidí potřebu zvláštního díla. Zatímco Bůh pracuje na vyburcování lidí, oni se snaží odvrátit poselství varování, napomenutí a proseb. Jejich vliv má snahu utišit obavy lidu a zabránit mu v tom, aby se probudil a reagoval na vážnost této doby. ... Pokud nezmění své směřování ... čeká je stejná odměna jako ty, kdo jsou v nepřátelství a v otevřené vzpouře proti Bohu. **22** Ellen G. White, "Camp-Meeting at Williamsport, PA.," *Review and Herald*, 13. srpna 1889, s. 513-514.*

Těsně před stanovým shromážděním ve Williamsportu napsala Ellen Whiteová H. W. Millerovi, kazateli z michiganského sdružení, že "někteří z našich vedoucích bratří" se "postavili mezi světlo a lid". Millerovi sdělila, že "jemu i ostatním opakovaně ukazovala, že přijde čas třibení". Vzhledem k pokračujícímu odmítání vylití Ducha svatého mohla bez ostychu prohlásit, že "do této doby nyní vstupujeme". **23*** Ellen G. Whiteová H. Millerovi, *Dopis 5*, 2. června 1889; *1888 Materials*, str. 331.

Řím, New York.

Z Williamsportu odjeli řečníci do státu New York, kde proběhlo stanové setkání ve městě Řím od 11. do 18. června. Ellen Whiteová cítila "úzkost, aby na naše bratry přišla Kristova milost". Její naděje nebyly zklamány: "Pán jim poslal zvláštní poselství milosti a povzbuzení". Opět rozpoznala, o jaké poselství se jedná:

Pán si přeje, aby jeho církev povstala a zářila, neboť jas Božího světla zazářil nad jeho lidem v poselství přítomné pravdy. Budou-li všichni naslouchat vzácným slovům, která jim Velký Učitel prostřednictvím svých pověřených služebníků předal, dojde v našich řadách k probuzení a církev získá duchovní sílu. Všichni bychom měli toužit poznat pravdu, jaká je v Ježíši. ...

Záleželo mi na tom, aby na Boží lid v tomto sdružení zazářilo nebeské světlo a aby horlivě činil pokání ze svých hříchů. ... Cítili jsme vůči našemu nebeskému Otci vděčnost za to, že jeho poselství o naději, odvaze a víře mohlo předstoupit před naše bratry a sestry v New Yorku, a hluboce jsme litovali, že nebylo přítomno mnoho dalších lidí, aby spolu s námi slyšeli důležité poučení, které nám bylo předáno. ...

Když Pánovi služebníci přinášeli z pokladnice jeho slova nové i staré věci, do srdcí těchto starých vojáků v pravdě přicházela naděje. Věděli, že je to poselství, které potřebovali slyšet, a vnímali, že pochází od Boha. ...

*Je velmi potřebné, aby byl Kristus hlásán jako jediná naděje a spása. Když bylo na setkání ve městě Řím představeno učení o ospravedlnění z víry, přišlo k mnohým jako voda k žíznivému pocestnému. Myšlenka, že Kristova spravedlnost je nám připočtena nikoliv kvůli našim zásluhám, ale jako bezplatný dar od Boha, se zdála být vzácná. Nepřítel člověka a Boha si nepřeje, aby tato pravda byla jasně prezentována, protože ví, že pokud ji lidé plně přijmou, jeho moc to zlomí. Pokud se mu podaří ovládnout mysl tak, aby pochybnosti, nevíra a temnota tvořily zkušenost lidí tvrdících o sobě, že jsou Božími dětmi, může je pokušením přemoci. 24 Ellen G. White, "Camp-Meeting at Rome, N. Y." *Review and Herald*, 3. září 1889, s. 545-546.*

To poselství, které na ně zářilo, bylo právě onou "Hospodinovou slávou", o níž se mluví v Izajášovi 60:1; pravdy "nové i staré". Pokud by bylo přijato, přineslo by "probuzení napříč" celou církví. Satan nechtěl, aby toto poselství bylo "jasně předloženo", protože věděl, že pokud jej "lidé plně přijmou, jeho moc to zlomí". Proto se rozhodl "ovládnout mysl" lidí "pochybnostmi a nevírou", aby je mohl "pokušením přemoci". 25 *Tamtéž*. Nejúčinnější způsob, jak to mohl udělat, byl prostřednictvím lidí zastávajících vedoucí pozice.

Během stanového setkání ve městě Řím reagovala Ellen Whiteová na Smithův článek v *Review* z 11. června a napsala mu osobní dopis. V noci byla probuzena a Smithův případ vnímala jako velmi skličující:

Viděla jsem, že jsi kráčet po cestě, která se od správné cesty téměř nepozorovaně odchýlila. Vedle mě stála vznešená osoba a řekla: "Uriáš Smith nestojí na kraji propasti, ale je na cestě, která ho na onen okraj brzy přivede, a pokud nebude varován nyní, bude brzy příliš pozdě. Nyní může své kroky napravit. Kráčí jako slepec do připravené sítě nepřítele, nevnímá však žádné nebezpečí, protože světlo se pro něj stává tmou a tma světlem. ..."

Dnes ráno jsem si přečetla tvůj článek v Review. Nikdo tě nevyzval, abys psal tak, jak jsi psal. Staršího Jonese stavíš do nesprávného postavení, stejně jako ho do něj v Minneapolis stavěli starší Morrison, Nicola, ty a další. 26 Ellen G. Whiteová Uriáši Smithovi, Dopis 55, 14. června 1889; 1888 *Materials*, str. 336.*

Kristus a Zákon.

Členové církve na stanovém shromáždění ve městě Řím, kde Jones i Waggoner kázali, si přečetli článek Uriáše Smitha v *Review* z 11. června. Poslední den shromáždění využila Ellen Whiteová příležitosti, aby uvedla věci na pravou míru. Ve svém kázání "Kristus a Zákon" vysvětlila, jak Kristus, pokud jde o zákon, zjevil židovskému lidu "staré světlo v nových souvislostech". Ale "ve chvíli, kdy to udělal, vznikl proti tomuto světlu odpor. ... Nebylo to podle toho, jak to učili oni. ... Přišlo jim, že nezdůrazňoval zákon tak, jak to dělali oni. ... Pro stromy neviděli les". Ellen Whiteová pak provedla srovnání a zeptala se svých posluchačů, jak by na nebeské světlo reagovali oni?

*Co Bůh udělá pro svůj lid – nechá ho bez nového světla? Říká "Vy jste světlo světa." Pak tedy máme dostat více světla od Božího trůnu a mít světla stále více. V poselství, které vám nyní předáváme zde a na jiných místech, neříkáme, že je to velkolepé nové světlo, ale že je to staré světlo vyzdvižené a umístěné do nových souvislostí. ... 27**

*Těsně před příchodem Syna člověka je nepřítel odhodlán – a po celá léta byl odhodlán – vrhnout svůj pekelný stín přímo mezi člověka a jeho Zachránce. A proč? Aby nepoznal, že jde o celého Spasitele, o úplnou oběť, kterou za člověka přinesl. Pak jim říká, že nemají dodržovat zákon, protože dodržováním tohoto zákona by se člověk spojil s božskou mocí a satan by byl poražen. ... Přestože byl člověk postižen slabostmi lidství, může se stát účastníkem božské přirozenosti a uniknout tak zkaženosti, která je ve světě skrze žádostivost. Toto je vykoupení. 28**

Kdybyste tak mohli vidět, kdo je Kristus, pak byste měli víru, která je funkční. Kristus je tím, který může plně zachránit všechny, kteří skrze Něj přicházejí k Bohu. Musí nejprve přijít skutky? Ne, na prvním místě je víra. A jak? Kristův kříž je vztyčen mezi nebe a zemi. ...

Někdo namítne: "Nemůžeš být přijat, pokud nebudeš činit pokání." Kdo nás ale vede k pokání? Kdo nás přitahuje? ... Kristus nás přitahuje. Boží andělé jsou na tomto světě, působí na mysl lidí a člověk je přitahován k tomu Jedinému, který ho pozvedá, a Ten, který ho pozvedá, ho vede k pokání. Není to vlastní dílo člověka, nemůže udělat vůbec nic, co by mělo nějakou hodnotu, kromě toho, že uvěří. ...

To je vítězství – vaše víra, pocity a dobré skutky? Je to tak? Ne; "To je to vítězství... vaše víra". ... Nenásledujeme lstivě vymyšlené báčorky, to opravdu ne, ale zjevujeme Krista, naši spravedlnost. 29 Ellen G. White, Rukopis 5, "Christ and the Law," (Kristus a Zákon), kázání, 19. června 1889; 1888 Materials, s. 341-345.

Ellen Whiteová řekla svým posluchačům, že se mezi nimi objevuje "soběstačnost". Přečetla poselství laodicejské církvi a uvedla, že se "vztahuje i na nás". Na laodicejský stav následně definovala léky, které se nacházejí v samotném poselství, které jim Bůh ve své dobrotivosti poslal:

V čem spočívá problém? "Zkoušeno v ohni." Kristus k nám měl takovou lásku, že prošel všemi zkouškami ukřižování a vyšel z nich jako vítěz. A to bílé roucho, co to je? Kristova spravedlnost. "Pomaž si oči mastí" - duchovního rozlišování, abys mohl rozeznat pravou spravedlnost od samo-spravedlnosti. To je to dílo. Nebeský prodejce před vámi prochází sem a tam a říká: "Kupujte ode Mne. Zde je nebeské zboží, kupujte u Mě." "Uděláte to? Je to u ,Mě', u koho máš nakupovat." V nebi není jiný zdroj, z něhož bychom mohli získat svobodu a život, než skrze Ježíše Krista, který je naší spravedlností.

Pak říká: "Buďte tedy horliví a číňte pokání." Toto poselství je určeno nám. Chceme, aby se bratři a sestry v tomto sdružení tohoto poselství chopili a viděli světlo, které nám bylo přineseno v nových souvislostech.

Bůh nám odhalil naši sílu a my o ní musíme něco vědět a být připraveni na čas soužení, jaké tu nebylo od dob, co existuje lidstvo. Zde je naše síla, Kristus, naše spravedlnost. 30 Tamtéž.

Když se Ellen Whiteová blížila ke konci své přednášky, reagovala na Smithův článek v Review. Popsala, že se nachází ve stejném stavu, v jakém se nacházeli Židé. Hájila Jonese a Waggonera i svého manžela proti Smithovým nepravdivým tvrzením. Dala jasně najevo, že plně podporuje předávané poselství a že není v rozporu s tím, co se jim "snažila předložit" ona. V projevu ke shromáždění bez okolků označila poselství za to, čím bylo; přišlo jejich "světlo":

Bratři, nedovolte, aby kdokoliv z vás sešel z cesty. "Co tedy znamená článek bratra Smitha v Review?" ptáte se. Neví, o čem mluví; pro samé stromy nevidí les. ... Vybírá ty [texty], které umísťuje do mylných souvislostí, a svazuje je dohromady, jako bychom zavrhovali nároky Božího zákona, ačkoli o nic takového nejde. Není možné, abychom vyvyšovali Jehovův zákon, pokud se nechopíme spravedlnosti Ježíše Krista.

Můj manžel tuto záležitost zákona pochopil a mluvili jsme o ní noc co noc, dokud jsme neusnuli. A právě o tyto zásady lidé usilují. Chtějí vědět, že je Kristus přijme, jakmile k němu přijdou. ...

*Byla mi položena otázka: „Co si myslíte o tom světle, které tito mužové představují?“ Proč? Já vám ho představuji už 45 let – nedostižitelný Kristův půvab. 31**

To je to, co jsem se vám snažila předložit. Když bratr Waggoner přednesl tyto myšlenky v Minneapolis, bylo to z lidských úst na toto téma první jasné učení, které jsem slyšela, nepočítáme-li rozhovory mezi mnou a mým manželem. Říkala jsem si: „Vidím to tak jasně proto, že mi to Bůh představil ve vidění, a oni to nemohou vidět, protože jim to nikdy nebylo předloženo tak, jako mně. A tak, když mi to předložil někdo další, každá buňka mého srdce řekla: Amen“ ...

Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vás žádám, abyste povstali a zářili, neboť přišlo vaše světlo. ... Nyní jste zde obdrželi světlo, a co s ním hodláte dělat? ... Jak moc toužím vidět přílivovou vlnu, která se přelévá přes lidi! A vím, že se to může stát, neboť Bůh nám dal celé nebe v jednom daru a každý z nás to světlo může přijmout, každý jeho paprsek, a pak můžeme být světlem světa. 32 Ellen G. White, Rukopis 5, "Christ and the Law," Sermon, 19. června 1889; 1888 Materials, s. 348-349.

Smithova reakce ale byla jiná než pokání. Napsal druhý článek do Review s názvem "Znovu naše spravedlnost". Uvedl, že jeho první článek byl zjevně "některými špatně pochopen" a napsal jej znovu "v naději, že jej objasní tak, aby jej nikdo nemohl špatně pochopit". Jeho postoj se však nezměnil. Znepokojovalo ho, že "vyzdvihováním stránky víry v této otázce, která je sama o sobě v pořádku, ... mnozí dospěli k názoru, že [zákon] je zastaralý a [poslušnost] nemá žádný význam". 33 Uriah Smith, "Our Righteousness Again," (Znovu naše spravedlnost), Review and Herald, 2. července 1889.

Ohlédnutí zpět.

O několik týdnů později Ellen Whiteová psala o stanovém shromáždění ve městě Řím. Povzbuzovala ty, kteří "obdrželi" světlo, aby ho nechali "svítit v různých sborech, jejichž jsou členy", protože pokud zanedbají předávání světla, "zůstanou ve tmě". Varovala ty, kteří kritizovali poselství, jež mělo "božské pověření", že satan se nejen snaží zneplatnit Boží zákon, ale také se snaží pošlapat "Kristovu víru jako naši spravedlnost". Pokud by "současné poselství" přinášející s sebou božskou moc nebylo doceněno, "falešné teorie" by uchvátily mysl a Kristus a Jeho spravedlnost by se "vytratili ze zkušenosti" a satan by "[je] přemohl svými pokušeními":

Současné poselství – ospravedlnění z víry – je poselstvím od Boha; nese božské pověření, neboť jeho ovoce vede ke svatosti. Obáváme se, že někteří, kteří jim předloženou vzácnou pravdu velmi potřebují, z ní neměli žádný užitek ... utrpěli velkou ztrátu. ...

Váhat, pochybovat a kritizovat božské světlo je pro člověka nebezpečné. Satan bude předkládat svá pokušení tak dlouho, až se světlo bude jevit jako tma a mnozí odmítnou právě tu pravdu, která by prokázala, že jejich nitro je zachráněno. Lidí kráčejících v paprscích světla zjistí, že je stále jasnější a jasnější až do dokonalého dne. ...

Bylo nutné vyzdvihoval velké měřítko spravedlnosti, ale mnozí při tom opomíjeli hlásat Ježíšovu víru. Chceme-li mít ducha a sílu třetího andělského poselství, musíme zákon a evangelium představovat společně, neboť jdou ruku v ruce. Jako moc zdola podněcuje syny neposlušnosti, aby zneplatnili Boží zákon a pošlapali Kristovu víru jako naši spravedlnost, tak působí moc shůry na srdce těch, kdo jsou věrní, aby vyvyšovali zákon a vyzdvihovali Ježíše jako úplného Spasitele. Nebude-li do zkušenosti Božího lidu vnášena božská moc, falešné teorie a chybné představy ovládnou mysl, Kristus a jeho spravedlnost se vytratí ze zkušenosti mnohých a jejich víra bude bez síly a bez života. ... [N]ebudou-li horlivě činit pokání, budou patřit mezi ty, které představují Laodicejští, kteří budou vyvrženi z Božích úst. ...

Naše současná pozice je zajímavá a nebezpečná. Nebezpečí odmítnutí světla z nebe by nás mělo přimět k bdělosti na modlitbách, aby nikdo z nás neměl zlé srdce plné nevíry. Když byl Beránek Boží ukřižován na Golgotě, zazněl satanovi umíráček. Pokud je možné, aby nepřítel pravdy a spravedlnosti vymazal z mysli lidí myšlenku, že pro záchranu je třeba spoléhat na Kristovu spravedlnost, udělá to. Podaří-li se satanovi přimět člověka, aby své vlastní skutky považoval za hodnotné, záslužné a spravedlivé, ví, že ho může svými pokušeními přemoci a učinit z něj svou obět a kořist. 34 Ellen G. White, "Camp-Meeting at Rome, N. Y." *Review and Herald*, 3. září 1889, s. 545-546.*

Bylo poselství umlčeno?

Po stanovém shromáždění ve městě Řím se Ellen Whiteová vrátila do Battle Creeku "vyčerpaná a unavená". Musela "na nějakou dobu přestat mluvit", dokud se její zdravotní stav nezlepšil. 35 Ellen G. White, Rukopis 25, "Resume of Travels and Labors," b. d. 1889; A. L. White, *The Lonely Years*, str. 418.

V této době sepsala "Zkušenosti po konferenci v Minneapolis v roce 1888". Shrнула v něm události, které následovaly po Generální konferenci, včetně některých probuzeneckých shromáždění, která se konala na začátku jara, a naneštěstí i opozici, která zůstávala nadále velmi silná. Použila slova z Izajáše 58 a popsala zájem vesmíru o to, "kolika věrným služebníkům leží hříchy lidí na srdci a trápí jejich nitro; kolik lidí spolupracuje s Ježíšem Kristem na opravě trhlin ... a obnově cest". Nešlo jen o sobotu, která potřebovala obnovu, ale i o "cestu víry a spravedlnosti". 36 Ellen G. White, Rukopis 30, červen 1889; *1888 Materials*, str. 363.

Koncem června se Ellen Whiteová vydala do Wexfordu v Michiganu na další stanové shromáždění, které se konalo od 25. června do 2. července. Opět zde zjevně působil "Duch Páně", ale mnozí se jím odmítali nechat ovlivnit. Dne 23. července poslala Ellen Whiteová jednačtyřicetistránkový dopis dvěma služebníkům michiganského sdružení "staršímu Madisonovi a Howardu Millerovi". Vytýkala jim i ostatním, že nerozpoznávají působení Ducha a že jsou "stále připraveni klást otázky a mít námitky". Někteří udělali "nešťastnou zkušenost ... v Minneapolis". Jiní by ve svém současném stavu byli "překážkou na jakémkoli shromáždění nebo poradě" stejně jako nevěrní špehové, kteří "neměli problém vidět a předkládat překážky, které se na cestě postupu Božího lidu zdály být nepřekonatelnými". Řekla jim, že "Hospodin nám svěřil poselství plné zájmu o lidi, které má stejně dalekosáhlý vliv jako věčnost. Máme lidem předat poselství, které by do jejich nitra mělo přinést radost." Řekla jim, že není na nich, "aby si vybrali způsob, jakým světlo přijde. Pán touží uzdravit rány svých oveček a beránků nebeským balzámem pravdy, že Kristus je naše spravedlnost." Jejich jednání bylo podobné jednání Židů; odmítali Krista "v osobě jeho poslů". Přesto je to "méně omluvitelné než u Židů, neboť my máme před sebou jejich příklad":

Když se někdo staví mezi lid a poselství, které k nim chce Bůh přinést (jak to dělají někteří naši bratři), je to v Božích očích těžkým hříchem. Podobně jako Židé dělají někteří lidé vše pro to, aby

Boží poselství nemělo žádný účinek. Necht' tito pochybující a zpochybňující lidé bud' světlo pravdy pro tento čas přijmou, nebo ať z cesty ustoupí, aby měli příležitost pravdu přijmout ostatní. ...

Ti, kdo žijí těsně před druhým příchodem Krista, mohou očekávat velkou míru Jeho svatého Ducha, ale pokud nebudou bdít a modlit se, dostanou se na stejnou půdu odmítání poselství o milosti, jako to dělali Židé v době Kristově (Pokud skrze mne Bůh promlouvá, tak se někteří naši vedoucí představitelé dostávají do stejné situace). Odvrátí-li se od světla, nesplní vysoké a svaté Boží nároky, nesplní posvátnou odpovědnost, kterou jim Bůh svěřil.

Charakter a vyhlídky Božího lidu jsou podobné jako u Židů, kteří nemohli vstoupit kvůli své nevěře. Soběstačnost, domýšlivost a duchovní pýcha je odděluje od Boha. 37 Ellen G. Whiteová Madisonovi a Millerovi, Dopis 4, 23. července 1889; 1888 Materials, s. 388, 391.*

Ellen Whiteová rozpoznala, že bratři jdou ve stopách Židů. Mnozí se dívali "na své vůdce" a ptali se: "Pokud je toto poselství, které bratr A. T. Jones dává církvi, pravdivé, proč jej bratr Smith a bratr Butler nepřijmou?" "Podobnou vinu", k jaké došlo u Židů, nesou i ti vedoucí bratři, kteří pohrdli poselstvím a posly, a přesto Ellen Whiteová prohlásila: "Jejich nevíra není důvodem k tomu, aby ostatní dělali totéž." V závěru dopisu Madisonovi a Millerovi Ellen Whiteová vyslovila poslední varování a výzvu:

Je mnoho těch, kteří slyšeli poselství pro tuto dobu a viděli jeho výsledky a nemohou než uznat, že dílo je dobré, ale ze strachu, že někteří zaujmou extrémní postoje a že v našich řadách může vzniknout fanatismus, dovolili své představitelství vytvořit mnoho překážek, které brání pokroku díla. Tyto obtíže předkládají ostatním a vykládají o nebezpečí přijetí tohoto učení. Snažili se působit proti vlivu poselství pravdy. Předpokládejme, že by v tomto úsilí uspěli, jaký by byl výsledek? Poselství, které má vyburcovat vlažnou církev, by ustalo a svědectví vyzdvihující Kristovu spravedlnost by bylo umlčeno. ...

Charakter, motivy a cíle pracovníků, které Bůh poslal, byly a budou nadále zkreslovány. ...

Konec je přímo před námi a je rozumné si myslet, že neexistuje žádné poselství, které by připravilo lid, aby obstál v den Boží přípravy? ... Má poselství třetího anděla vyjít v temnotě, nebo osvětlit celou zemi svou slávou? Má být světlo Ducha svatého uhašeno a církev ponechána bez Kristovy milosti, jako byly hory Gilbóa ponechány bez rosy a deště? 38 Tamtéž.

Ellen Whiteová, Jones a Waggoner se před Generální konferencí koncem října 1889 zúčastnili několika dalších stanových setkání a výsledky byly stejné. Mnozí lidé při slyšení předloženého poselství našli novou zkušenost, avšak mnozí z vedoucích bratří, ačkoli tvrdili, že v předložené poselství věří, nadále bojovali proti tomu, co považovali v poselství a v poslech za nedostatky. O několik let později shrnul A. T. Jones události léta 1889 takto:

Když pak nastal čas stanových shromáždění, všichni tři jsme navštívili stanová shromáždění s poselstvím o ospravedlnění z víry a náboženské svobodě: někdy jsme byli všichni tři na jednom shromáždění. Tím jsme si získali přízeň lidí a zřejmě i většiny vedoucích představitelů. Ale to druhé bylo jen zdánlivé: nikdy to nebylo skutečné, protože ve výboru Generální konference i mezi ostatními po celou dobu stále skrytě působila protichůdná síla." 39 A. T. Jones C. E. Holmesovi, 12. května 1921; Manuscripts and Memories, str. 329.*

Byly Jonesovy postřehy správné? Jeho tvrzením se budeme věnovat v následujících kapitolách.

KAPITOLA 9. POZNÁMKY NA ZÁVĚR.

1. Ellen G. Whiteová dětem, *Dopis* 14, 12. května 1889; *1888 Materials*, str. 325. "Povstaň, rozjasni se, protože přišlo tvé světlo a vzešla nad tebou Hospodinova sláva ..." je citát z Izajáše 60. *SDA Bible Commentary* (Biblický komentář ASD) popisuje tyto verše jako "symbol božské přítomnosti", samotné Ježíšovy přítomnosti, která "bude hlášána s takovou mocí, že celá země bude ozářena světlem pravdy (Zjevení 18,1)" (sv. 4, str. 313, "Izajáš 60,1"). Je tedy vidět propojení mezi těmito verši a čtvrtým andělem ze Zjevení 18, který osvíti zemi svou slávou během hlasitého volání a pozdního deště. Prohlášení Ellen Whiteové v dopise napsaném na kansaských shromážděních je prvním z mnoha výroků, které použila při aplikaci Izajáše 60,1 (v přítomném čase) na církve své doby, která slyšela nejvzácnější poselství seslané z nebe: "Ti, kdo čekají na příchod Ženicha, mají lidem říci: 'Hle, váš Bůh. Poslední paprsky milosrdného světla, poslední poselství milosrdenství, které má být světu předáno, je zjevením Jeho charakteru lásky. ... „Povstaň, rozjasni se, protože přišlo tvé světlo a vzešla nad tebou Hospodinova sláva“. Izajáš 60,1. Toto poselství je dáno těm, kdo vycházejí vstříc Ženichovi" (*Christ's Object Lessons*, s. 415, 420).

2. Ve známém výroku Ellen Whiteové - "Pán ve svém velkém milosrdenství poslal svému lidu skrze starší Waggonera a Jonese nejvzácnější poselství" - popisuje toto poselství jako "zákon a evangelium, což dohromady tvoří dokonalý celek" (*Testimonies to Ministers*, s. 91, 94). Věděla, že "zákon a evangelium, předložené dohromady, usvědčí z hříchu" a "v žádné diskuzi je nelze předkládat odděleně". Proč? "Protože jedno doplňuje druhé. Zákon bez víry v Kristovo evangelium nemůže přestupníka zákona spasit. Evangelium bez zákona je neúčinné a bezmocné. ... Obojí spojené dohromady – Kristovo evangelium a Boží zákon – vytváří nezištnou lásku a víru" (*1888 Materials*, s. 892, 783). Ellen Whiteová byla svědkem této "nezištné lásky a víry" mezi těmi, kdo poselství prezentované na letních shromážděních přijali.

3. Ježíš dostal podobnou odpověď. Podle konzervativních farizeů byl Ježíš na jejich vkus příliš liberální, protože neměl dostatečnou úctu k zákonu. Podle liberálních saduceů byl však Ježíš příliš konzervativní, protože neomlouval žádný, byť sebemenší hřích. Ačkoli se farizeové a saduceové navzájem nenáviděli, jedno měli společné: Ježíše nenáviděli ještě více, nenáviděli poselství, které hlásal, a spojili se, aby Ho ukřižovali.

4. G. I. Butler, "The Righteousness of the Law Fulfilled by Us," (Námi naplňovaná spravedlnost Zákona) *Review and Herald*, 14. května 1889, s. 313-314. George Knight ve své knize naznačuje, že v tomto článku v časopisu *Review* "G. I. Butler... také napadl Jonesovo učení v Ottawě, Kansasu a na dalších místech" (*From 1888 to Apostasy*, str. 55). Ačkoli Butler měl v mnoha bodech svého článku technicky vzato pravdu, Ellen Whiteová ho považovala za člověka, který nepracuje "správným způsobem, aby oslovil lidská srdce" (viz pozn. 12). Jones i Waggoner popírali augustinovské pojetí prvotního hříchu, psali však o různých aspektech problému hříchu vyjma biblické definice, kterou najdeme v 1J 3,4 (viz: A. Leroy Moore, *Theology in Crisis*, str. 294; Clinton Wahlen, "Selected Aspects of Ellet J. Waggoner's Eschatology", s. 10, 115).

5. Uriah Smith, "Our Righteousness" (Naše spravedlnost), *Review and Herald*, 11. června 1889, str. 376.

6. Mezi 5. a 20. květnem přednesl Jones na stanovém shromáždění v Ottawě v Kansasu tři série přednášek: 14 přednášek o náboženské svobodě, 13 o vládě církve a 5 o ospravedlnění z víry. Poté Jones se svou ženou odjel na stanové shromáždění do Williamsportu (*The Topeka Daily Capital*, 22. května 1889). Toto poslední kázání bylo v *Daily Capital* připsáno W. C. Whiteovi. George Knight se domnívá, že "jde jednoznačně o kázání ATJ. Je to jeho styl a je to součást série kázání, která přednesl o spravedlnosti z víry" (*1888 to Apostasy*, str. 263, pozn. 20). Nicméně je třeba vzít v úvahu několik dalších skutečností. V oznámení v *Review* se uvádí, že "noviny na každé [přednášce]

učiní opatření pro podání poctivé zprávy" a že "Generální konference speciálně pro tuto práci vyčlenila kompetentního [stenografického] reportéra" (*Review and Herald*, 9. dubna 1889, str. 240). Bert Haloviak však odhaluje, že během stanového shromáždění byla "nabídnuta výuka těsnopisu" a "téměř všichni měli u sebe zápisníky, tužky a byly tak pořizovány úplné záznamy o všech cvičeních v různých třídách a záznamy o kázáních a přednáškách". Bylo zřejmé, že díky tomuto způsobu byly noviny *The Topeka Daily Capital* schopny z hlavních shromáždění předávat úplné přepisy" ("From Righteousness to Holy Flesh: Judgement at Minneapolis", kap. 9, str. 14). O. A. Olsen za Jonese na začátku týdne skutečně zaskakoval, protože "starší Jones si potřeboval odpočinout" (*Daily Capital*, 17. května 1889). Je možné, že W. C. White mohl udělat totéž. Jeví se jako nepravděpodobné, že by tito dva mužové mohli být zaměněni, ale ať už toto kázání pronesl W. C. White nebo A. T. Jones, výsledek je stále stejný. Kázání pravděpodobně pronesl Jones, takže budeme jednotlivé otázky posuzovat, jako by to byl on.

7. A. T. Jones, "Keeping the Commandments" (Zachovávání přikázání), 20. května 1889, *The Topeka Daily Capital*, 20. května 1889; in "The 1889 Camp Meeting Sermons" (St. Maries, Id.: LMN Publ. International, nedatováno), s. 30-31. Opět se jedná o celé Jonesovo kázání, jak vyšlo v *Topeka Daily Capital*. Mělo by být jasné, že přepis představuje pouze shrnutí jeho kázání, nikoliv doslovné znění. Nelze říci, nakolik zapisovatelé ovlivnili význam Jonesova kázání, zatímco se zároveň učili svému řemeslu (viz pozn. 6). Proto by bylo vhodné, abychom se nesnažili vytvořit celý případ pro nebo proti Jonesově teologii na základě komentářů, které pronesl v tomto jediném kázání.

8. Dan T. Jones O. A. Olsenovi, 27. dubna 1890, archiv Generální konference adventistů sedmého dne. Ellen G. Whiteová Madisonovi a Millerovi, Dopis 4, 23. července 1889; *1888 Materials*, str. 388. George Knight se v komentáři kázání A. T. Jonese staví na stranu Smitha, Butlera, Dana Jonese a dalších: "Jím používaný jazyk mu takovouto chybnou interpretaci rozhodně umožňoval. Koneckonců na shromážděních v Kansasu v roce 1889 poznamenal: 'Kde do toho ... vstupují naše skutky? Nikde'. Takovými výroky prokládal celá svá kázání." (*1888 to Apostasy*, str. 55, doslovný citát). Knight to shrnuje prohlášením, že "adventisté [Jonese] v otázce vztahu zákona ke spasení nepochopili", protože "byl extrémistou, který nikdy neovládal křesťanskou ctnost zvanou umírněnost" (*Tamtéž*, str. 55). Je však čtenář schopen pochopit skutečný záměr Jonesových slov, jak je cituje Knight, když je citována pouze část věty s vlastními přidanými dovětky? **Při čtení v kontextu** je jasné, že Jones měl na mysli **zásluhy** našich skutků: "Kde do toho tedy vstupují naše skutky? Nikde." Slovo "tedy", které Knight odstranil, by čtenáře odkázalo zpět na Jonesovy předchozí objasňující výroky. Jen o několik vět později to Jones opět objasňuje, když uvádí, že "přikázání zachováváme pouze skrze Krista v nás". Vyzval bych také každého čtenáře, aby našel, kde Jones "takovými výroky prokládal **celá** svá kázání", jak bylo naznačeno. Ti, kdo Jonese v jeho době odsuzovali, byli "stále připraveni klást otázky a mít námitky" a odsuzovat za jediné slovo. Totéž platí i dnes.

Jonesovo kázání ob stojí samo o sobě, ale krátce se zamysleme nad následujícími čtyřmi body:

1. Tato kázání zapisovalo těsnopisem několik "reportérů", z nichž mnozí se tomuto řemeslu teprve učili. To ponechávalo prostor pro lidskou chybu a osobní zaujatost, neboť přepsané kázání bylo velmi pravděpodobně složeným dílem několika začínajících zapisovatelů (viz pozn. 6). Z útržků přepsaných kázání je také zřejmé, že nebyla zapsána slovo od slova; zaznamenány byly pouze hlavní myšlenky. Mnozí z těch, kteří na Jonesovi hledali chyby, nejspíše četli jeho kázání tak, jak o nich informoval *Daily Capital*, a jeho projevu nebyli přítomni. Patřil k nim i Uriáš Smith. Jak snadné bylo vybrat si tu či tam slovo, které by odsoudil?
2. Jak bude uvedeno později, mnohá obvinění, která vznášeli Smith, Butler, Dan Jones a další, se ukázala jako nepravdivá (viz pozn. 26). Platí však staré přísloví: "Lež oběhne půl světa, dřív než má pravda příležitost si natáhnout kalhoty" (Winston Churchill). Některé ze lží, které začaly kolovat v Jonesově době, se stále šíří i dnes.

3. Výzvou pro Jonese i Waggonera při jednání se zákonictvím, které v té době v církvi převládalo, bylo představit aspekt Ježíšovy víry v evangeliu bez přehnaných tvrzení. Pokud v této věci nebyli dokonalí, nebo pokud lidé jejich výroky chápali extrémním způsobem, nemělo by to diskreditovat úžasné dílo, které vykonávali. James White napsal o tom, jak podobné výzvě čelila Ellen Whiteová, když se zabývala zdravotní reformou: "Směřuje k lidem silné výzvy, které se některých hluboce dotýkají ... a zacházejí do extrémů. Pak, aby věc zachránila před zkázou ... je nucena vůči extrémistům vystoupit s výtkami... ale vliv extrémů i výtek je strašný. ... V tom je právě ta potíž: To, co říká, aby varovala pohotové, horlivé a neopatrné, berou ti váhavější jako záminku, aby zůstali příliš pozadu" ("The Spirit of Prophecy and Health Reform", *Review and Herald*, 17. března 1868). Stejný problém rozpoznal i W. C. White: "Měl bych vyvodit, že to, co matka píše s úmyslem pohnout druhou [lhostejnou skupinou] z jejich otupělosti a lhostejnosti, je bráno tou první [extrémistickou skupinou] a používáno jako klacek na jejich bratry; a že to, co píše první skupině, aby je zachránila před extrémními a nerozvážnými postoji, je bráno tou druhou skupinou jako výmluva pro jejich sebejistotu a lhostejnost" (W. C. White A. O. Taitovi, 2. září 1895).

4. Neexistuje žádný důkaz o tom, že by Ellen Whiteová Jonese někdy pokárala za jeho kázání pronesená v Ottawě v Kansasu. Když mu později radila kvůli extrémním výrokům, které pronesl, bylo to především z toho hlediska, aby ho uchránila před lidmi, kteří ho chtěli pranýřovat za každé slovo, a před zmatkem, který by vedl k odvrácení pozornosti od pravého poselství, které předával.

9. Dan T. Jones O. A. Olsenovi, 21. dubna 1890, archiv Generální konference adventistů sedmého dne.

10. Někteří se dnes staví na stranu těch, kteří měli dojem, že Jones a Waggoner v roce 1889 učili perfekcionismu. Významným zastáncem této myšlenky je Desmond Ford: "Čas od času přicházejí k adventistům sedmého dne poselství zdůrazňující Ježíše. V roce 1888 se tak stalo prostřednictvím Waggonera a Jonese, i když jejich názory směřovaly k perfekcionismu [pozn. 1]. Waggoner a Jones nechápali ospravedlnění z víry s takovou jasností jako Luther nebo Kalvín. ... Naneštěstí jak Waggoner, tak Jones rychle sešli z cesty, a to jak morálně, tak teologicky" (*For the Sake of the Gospel* [2008], str. 2, 219).

Ford doporučuje i další zdroje, které podporují jeho teologické názory: "Nejlepší knihou o Waggonerovi je kniha Davida P. McMahona s názvem *Ellet Joseph Waggoner: the Myth and the Man*. ... Vřele doporučuji také knihu Woodrowa W. Whiddena *Ellen White on Salvation*. Kdybychom byli s touto knihou dobře obeznámeni, naše klíčové hereze by zanikly" (*Tamtéž*, str. 85).

Podobné myšlenky měl i Robert Brinsmead: "Ve zvláštních obdobích naší historie se do adventistického společenství snažilo proniknout evangelium. Takovým obdobím byl rok 1888. Ale i zde si musíme zachovat patřičný nadhled. Jak ukázala McMahonova kniha *Ellet Joseph Waggoner: the Myth and the Man*, Waggoner měl pro společenství adventistů světlo ohledně ospravedlnění. Mezi protestantskými učiteli jeho doby by se však dal najít lepší materiál o ospravedlnění z víry." (*Judge by the Gospel: A Review of Adventism* [1980], s. 14-15).

David McMahon ve svých úvahách o Waggonerovi a Jonesovi nešetří slovy: "Ale také další výroky, které v roce 1886 [Waggoner] pronesl, se přiklání k perfekcionismu. ... Jaké zklamání! Waggoner nás přivádí až na samou hranici zaslíbené země a pak nás obrací zpět do pouště staré smlouvy." "Naneštěstí se Waggoner v letech 1889-1891 svým extrémním pohledem na posvěcení posunul tímto směrem [panteismus]. Těmto názorům se mohl vyhnout, kdyby zachoval rozdíl mezi spravedlností pouze z víry a posvěcením." "Waggonerova teologie mezi lety 1889 a 1891 byla teologií přechodného období. Ačkoli zpočátku neopustil soudní prohlášení o ospravedlnění, přešel k pojetí 'efektivního' ospravedlnění. ... Spolu s římskokatolickým pojetím efektivního ospravedlnění Waggoner rozvinul takové podpůrné koncepty, jako je hříšná lidská přirozenost Krista, tajemné

smíření, posvěcení pouze vírou a zákon jako úplné vyjádření Boží spravedlnosti. Církevní dějiny i dějiny teologie jasně ukazují, že se jedná o panteistické předpoklady" (*The Myth and the Man* [1979], s. 44-45, 112-115).

Rok po setkáních s Desmondem Fordem v Glacier View vypracoval Bert Haloviak z archivu Generální konference své koncepty o Jonesových setkáních v Ottawě v Kansasu: "Je zřejmé, že Jones i Waggoner měli již v roce 1888 ve svém poselství aspekty, které později přerostly ve fanatismus a odpadlictví v plném rozsahu. Zatímco náznaky tohoto zvratu jsou patrné již v Jonesově prvním [ottawském] kázání o spravedlnosti (stejně jako ve Waggonerově), ještě zřetelnějšími se staly v jeho závěrečných kázáních. ... Zatímco Jones i Waggoner zdůrazňovali ospravedlnění jako bezplatný dar, zdálo se, že tento dar považují za vlitou spravedlnost, a zdálo se, že věří, že tato vlitá spravedlnost je nezbytná k tomu, aby zachovala Boží lid v době soužení a v budoucím období, kdy se podle jejich názoru Kristus již nebude přimlouvat za svůj lid v nebeské Svatyni." "Zachovávání příkázání," tvrdil Jones, "přichází na řadu až poté, co jsme se stali novým stvořením, takže tedy nejdříve musíme být učiněni dobrými, být učiněni spravedlivými, dříve než můžeme konat dobro nebo spravedlnost". ... Jones jako by říkal: naše víra reaguje na Boží lásku a motivuje nás k touze dodržovat jeho zákon; on naši touhu přijímá a vlévá nám svou spravedlnost. ... Tato teologie se bude rozvíjet ... a Ellen Whiteová s ní bude konfrontována o deset a půl roku později během krize kolem knihy *Living Temple*" ("Ellen White a A. T. Jones v Ottawě, 1889: Diverging Paths from Minneapolis" [nepublikovaný rukopis, 1981], s. 15-16, 20-22).

Kromě toho, když hovořili o mylném učení katolické církve, však Jones a Waggoner slovo "vlitá" nikdy nepoužili. Když Jones a Waggoner používali slova "připsaná" a "připočtená", Haloviak uvádí, že ve skutečnosti měli na mysli "vlitá" (*Tamtéž*, str. 18). Poté, co Haloviak cituje z jednoho z nadšených projevů souhlasu Ellen Whiteové, který pronesla v Ottawě, to komentuje slovy: "Zdá se být jasné, že paní Whiteová reaguje na Jonesův důraz na spravedlnost jako nezasloužený dar, a nikoli na tu část jeho teologie, která bude později nesprávně označena jako ospravedlnění z víry lidmi podporujícími názory hnutí svatého těla nebo *Living Temple*" (*Tamtéž*, str. 17).

Woodrow Whidden se při psaní životopisu o Waggonerovi inspiroval Haloviakovým rukopisem. Zdá se, že téměř od první stránky jsou zasetá semínka, která mají čtenáře dovést ke stejným závěrům, jaké byly uvedeny výše: "Zaměnil zde [v roce 1888] Waggoner dílo ospravedlnění za dílo posvěcení? Tyto otázky budou zcela jistě jedním z klíčových témat, která nás budou zaměstnávat při našem pokračujícím zkoumání Waggonerova teologického vývoje.... Zcela zjevně je pro Waggonera ospravedlněný hříšník "učiněn spravedlivým". ... Ale že by takové prohlášení také nějak 'učinilo' spravedlivým věřícího [sic], to zní poněkud zvláště. ... Nesloučil snad ospravedlnění a posvěcení ... ?" [Websterova definice slova "conflating" (slučovat) je následující: "Spojení dvou variantních textů v jeden nový."] Whidden pokračuje: "Co způsobuje, že je těžké mu rozumět, je způsob, jakým používal pojmy týkající se ospravedlnění (připsání spravedlnosti nebo být považován či započten za spravedlivého), aby do toho účinně zahrnul mnohé z toho, co obvykle připisujeme dílu posvěcení. A tak je často těžké odhalit, jak to Waggoner myslel." "Nepochybně nejvýznamnější a nejzávažnější teologický směr raného postminneapoliského období ... spočíval na Waggonerově důrazu na v člověku přebývajícím Kristu z počátku roku 1889. ... To se stane zdrojem téměř všech mylných teologických i praktických cest, po nichž bude Waggoner kráčet po zbytek svého života" (*E. J. Waggoner*, s. 85, 69-71, 199, 210).

George Knight čerpá od stejných autorů a prohlašuje, že Jonesovy "výroky o křesťanské svatosti uváděly ostatní v omyl" a jeho učení "se stalo hlavním zdrojem šíření bezhříšného perfekcionismu mezi adventisty sedmého dne. ... Existuje například poměrně přímá linie od Jonese v období po Minneapolis k hnutí svatého těla v Indianě v roce 1900. ... Mnohé z myšlenek tohoto hnutí byly rozšířením jeho učení o ospravedlnění z víry. ... počínaje přinejmenším již rokem 1889 ..." (*From 1888 to Apostasy*, s. 56-57).

Jeff Reich naznačuje, že "pan Haloviak z archivu CASD ve Washingtonu pomohl Dr. Knightovi s některými jeho výzkumy. Ve skutečnosti se zdá, že celá myšlenka o Jonesově učení o svatém těle od roku 18[89] je téměř vyňata z některých Haloviakových nepublikovaných dokumentů" (*From 1888 to apostasy: A Critique*, [St. Maries, ID: LMN, 1988], str. 10, viz také s. 4-6).

Výše uvedený scénář, který předkládají všichni tito moderní autoři, má jeden zásadní problém: Kde ve spisech Ellen Whiteové – která byla očitým svědkem stanového shromáždění v Ottawě v Kansasu – najdeme oporu pro taková obvinění? Shodují se tato obvinění s hodnocením Ellen Whiteové, nebo s hodnocením lidí, kteří před více než 120 lety proti poselství bojovali? Máme lepší vnímání toho, co se v Kansasu odehrálo, než jak to Bůh předložil Ellen Whiteové? Jak mohou být výsledky stanových shromáždění z roku 1889 dnes používány jako důkaz, že poselství z roku 1888 bylo přijato, a zároveň jsou používány jako důkaz, že poselství mělo osudovou chybu, která vedla na jedné straně k laciné milosti a na druhé straně k fanatismu hnutí svatého těla a panteismu?

11. Ellen G. Whiteová Uriášovi Smithovi, Dopis 24, 19. září 1892; *1888 Materials*, str. 1053, zvýraznění přidáno.

12. Ellen G. White, Rukopis 36, "Danger of False Ideas of Justification by Faith" (Nebezpečí nesprávných představ o ospravedlnění z víry), nedatováno, 1890; *1888 Materials*, s. 810-811.

13. Ellen G. White, "How to Meet a Controverted Point of Doctrine" (Jak se vypořádat se sporným bodem nauky), Morning Talk, 18. ledna 1890, *Review and Herald*, 18. února 1890; in *1888 Materials*, str. 533. Více o tomto tématu viz. kapitola 11.

14. Ellen G. White, Rukopis 1, 15. listopadu 1892; in *Manuscript Releases*, s. 340-341.

15. Waggoner právě přijel z Kalifornie, kde působil jako vedoucí redaktor časopisu *Signs of the Times* (Znamení doby). Dne 17. dubna 1889 obdržel Waggoner "telegram", že jeho otec J. H. Waggoner zemřel v Basileji ve Švýcarsku, kde byl redaktorem francouzského vydání *Signs of the Times* (*Signs of the Times*, 22. dubna 1889, str. 256). Jen o několik týdnů později, 20. května, zemřel na černý kašel jeho devítiměsíční chlapec Ernest Eugene. Waggoner odjel "jen několik dnů před tím... na východ, aby splnil důležité závazky, a tak za svého života už nikdy neměl to potěšení spatřit tvář svého milovaného syna." ("Obituary" (Nekrolog), *Signs of the Times*, 3. června 1889, str. 334). Důvodem Waggonerovy cesty na východ bylo, že chtěl navštívit svou matku, která se právě vrátila z Evropy, kde se zúčastnila některých stanových setkání a zároveň chtěl dokončit "kurz studia hebrejštiny" v Chatauqua, kterému se "věnoval několik let" (*Signs of the Times*, 27. května 1889, str. 320). V Kalifornii se zatím jeho žena a děti, kteří už toho tolik ztratili, obávaly, že se ztratil při povodních v Johnstownu a Williamsportu, dokud od něj nakonec nedorazil dopis "celý ušpiněný a s inkoustem rozpitým od vody" (Pearl Waggoner Howard, "Biographical Sketch and Background", str. 4; Document File 236, E. G. White Research Center, Andrews University, Berrien Springs, MI, str. 4). Právě uprostřed těchto skličujících událostí Waggoner pokračoval ve sdílení dobré zprávy evangelia s lidmi v církvi i mimo ni, z nichž mnozí neměli ani ponětí o tom, kolik ho to stálo.

16. Ellen G. White, "Camp-Meeting at Williamsport, PA.", *Review and Herald*, 13. srpna 1889, s. 513-514.

17. Ellen G. White, "Camp-Meeting at Williamsport, PA.", *Review and Herald*, 13. srpna 1889, s. 513-514.

18. George Knight se několikrát odvolává na článek Ellen Whiteové z Williamsportu, aby se pokusil dokázat, že poselství, které Jones a Waggoner prezentovali, bylo směsí adventistických charakteristických nauk s učením kazatelů hnutí svatosti: **"Genialita [Jonesova a Waggonerova] poselství z roku 1888 spočívala v tom, že spojili dvě poloviny Zjevení 14,12. Nejenže učili Božím přikázáním, ale hlásali i učení o víře, které hlásali kazatelé svatosti. Z pohledu Ellen Whiteové tedy význam poselství z roku 1888 nespočíval v nějakém zvláštním adventistickém učení o ospravedlnění z víry, které vypracovali Jones a Waggoner. Spíše šlo o sjednocení adventismu se základní křesťanskou naukou o spasení. ... Ospravedlněním z víry (evangelikální naukou, kterou adventisté nedokázali vylepšit)." Knight pokračuje: "Waggoner a paní Whiteová se tedy shodovali v tom, že jím předložené učení o ospravedlnění z víry zdaleka nebylo nějakým novým chápáním ospravedlnění, ale bylo adventisty opomíjenou vírou v ospravedlnění, přičemž ta byla zcela v souladu s učením apoštola Pavla, Luthera, Wesleyho a kazatelů hnutí svatosti devatenáctého století. ... Tito dva mužové spojili velké pravdy adventismu soustředěné na Boží přikázání a velké pravdy evangelikálního křesťanství soustředěné na spasení vírou v Ježíše. ..."** O několik stránek později Knight uvádí: "Paní Whiteová v podstatě tvrdila, že adventisté sedmého dne konečně plně pochopili poselství třetího anděla. ... To znamená, že spojili ty aspekty adventistické teologie, které pro ně byly charakteristické, s velkým tématem ospravedlnění z víry, kterému, jak říká Ellen Whiteová, učili kazatelé hnutí svatosti (RH, 13. srpna 1889). Výsledkem bylo, že od roku 1888 adventisté konečně mohli předložit třetí andělské poselství v celé jeho plnosti a vyváženosti" (*A User-Friendly Guide to the 1888 Message*, s. 108, 110, 113, zachováno původní zvýraznění).

Měla však Ellen Whiteová na mysli to, co tvrdí Knight? Ona sama svůj výrok, který Knight často cituje, objasňuje a uvádí: "Lidé, kteří byli součástí hnutí Svatosti (Holiness people) zašli v tomto bodě do velkých extrémů. S velkou horlivostí učili: "Jen věřte v Krista a budete spaseni, ale pryč s Božím zákonem." To není učení Božího slova. Pro takovou víru neexistuje žádný základ. To nejsou vzácné klenoty pravdy, které Bůh dal svému lidu pro tuto dobu. Toto učení svádí poctivé a upřímné lidi na scestí." ("Camp-Meeting at Williamsport, PA.", *Review and Herald*, 13. srpna 1889, s. 513-514).

Knight se také snaží podpořit své stanovisko – že Jonesovo a Waggonerovo poselství bylo částečně učením kazatelů hnutí svatosti – citací samotného E. J. Waggonera, kdy v roce 1887 ve své knize *The Gospel in Galatians* (Evangelium v knize Galatským) na str. 70 uvedl, že jeho učení je jednoduše "krokem blíže víře velkých reformátorů od dob Pavlových až po dny Luthera a Wesleyho" (*A User-Friendly Guide to the 1888 Message*, str. 110).

Waggoner se však bránil proti obvinění G. I. Butlera, že jeho tolik "vychvalované učení o ospravedlnění z víry" je v rozporu s Písmem a že se zbavuje adventistického učení o zákoně ve prospěch liberálního učení hnutí svatosti. Hned následující Waggonerova věta zní: "Byl by to krok blíže k jádru poselství třetího anděla" (*The Gospel in Galatians*, str. 70). **Poselství třetího anděla, které byli adventisté sedmého dne povoláni zvěstovat světu, není a nikdy nebylo kombinací adventistického zákonictví (jak ho učili Butler a Smith) v kombinaci s falešným pohledem na ospravedlnění z víry, kterému učili evangelikální kazatelé hnutí svatosti.**

Poselství třetího anděla bylo vysláno přímo z nebeské Svatyně, kde se odehrává Kristovo dílo, nikoli od kazatelů hnutí svatosti, kteří v roce 1844 odmítli první a druhé andělské poselství (viz. Ellen G. White, *Early Writings*, s. 55-6, 237, 254). To neznamená, že poselství, které mají adventisté nést světu, nemá žádnou spojitost s poselstvím reformátorů: adventistické poselství je ve skutečnosti na tomto základu postaveno, je to však poselství, které podle Božího záměru zazáří v plné slávě a které je oprostěné od po dlouhá léta zažitých mylných přesvědčení.

Kenneth H. Wood tuto myšlenku jasně vyjádřil: "Podle našeho názoru bylo poselství z roku 1888 charakteristické a obsahovalo mnohem více než Lutherovo evangelium 'ospravedlnění z víry'.

Obsahovalo silný eschatologický důraz. Bylo určeno k přípravě lidu na proměnění při druhém příchodu Krista. Obracelo pozornost na nebeskou Svatyni. Zdůrazňovalo Kristovo lidství a prohlašovalo Ježíše nejen za našeho Spasitele, ale i za náš Příklad – za Toho, který žil životem víry a ukázal nám, jak máme žít stejným životem i my" ("Editor's Viewpoint," *Review and Herald*, 18. listopadu 1976, str. 2).

Herbert E. Douglass souhlasí: "Poselství [Ellen Whiteové] jasně ukázala, že toto 'nejcennější poselství' není pouhým obnovením důrazu ze šestnáctého století, ani vypůjčením metodistického akcentu devatenáctého století, jak jej představuje například kniha Hanny Whitall Smithové *The Christian's Secret of a Happy Life* – Tajemství šťastného života křesťana." (*Messenger of the Lord* (Posel Páně), str. 197).

Clinton Wahlen tento názor podporuje: "E. J. Waggoner sice přijal základní principy reformace, včetně ospravedlnění z víry a Bible jako konečné autority pro křesťany, 'Poselství třetího anděla' (které samozřejmě zahrnovalo i jeho vlastní učení) však považoval za posun, který přesahuje dobu reformace" ("What Did E. J. Waggoner Say at Minneapolis?" - Co řekl E. J. Waggoner v Minneapolis?, *Adventist Heritage*, zima 1988, str. 36).

Je poměrně zvláštní, že tentýž autor, který tvrdí, že Jonesovo a Waggonerovo poselství podporované Ellen Whiteovou bylo pouze kombinací adventistického dodržování zákona s "učením o víře" kazatelů hnutí svatosti, zároveň tvrdí, že jejich poselství z roku 1888 přivedlo lidi přímo do "hnutí svatého těla". Tvrdí, že mnohé z myšlenek "hnutí svatého těla byly rozšířením [Jonesova] učení o spravedlnosti z víry ... což kázal přinejmenším již od roku 1889" na kansaských shromážděních (George R. Knight, *From 1888 to Apostasy*, str. 57).

Můžeme se právem ptát, proč Ellen Whiteová hovořila ve prospěch kázání Jonese na kansaských shromážděních a proč se vyslovovala proti těm, kteří jej odmítali, místo aby lidi varovala, že to povede směrem k hnutí svatého těla. Ne všichni adventističtí autoři však vidí nejvzácnější poselství tímto způsobem.

19. Ellen G. White, *The Great Controversy* (Velký spor), edice z r. 1888, str. 253. Ellen Whiteová Luthera později označila za jednoho z reformátorů, jejichž dílo položilo základy Božího chrámu. Nikdy však nenapsala, že jeho dílo představuje celou stavbu: "Nezůstalo nic, co by nepřítel spravedlnosti ve svém úsilí zastavit dílo svěřené Pánovým stavitelům neudělal. ... Byli povoláni pracovníci, kteří obratně bránili víru jednou provždy svěřenou svatým. ... Mnozí z nich stejně jako apoštolové padli, ale stavba chrámu vytrvale pokračovala. ... Valdenští, Jan Viklef, Hus a Jeroným, Martin Luther a Zwingli, Cranmer, Latimer a Knox, hugenoti, John a Charles Wesleyovi a řada dalších přinesli do základů materiál, který přetrvá po celou věčnost. A v pozdějších letech ti, kdo se tak ušlechtilé snažili podporovat šíření Božího slova, a ti, kdo svou službou v pohanských zemích připravovali cestu pro hlásání posledního velkého poselství – ti také přispěli k obnově stavby. V průběhu věků, které uplynuly od dob apoštolů, budování Božího chrámu nikdy neustalo. Můžeme se ohlédnout zpět za staletími a vidět živé kameny, z nichž se skládá, jak se jako proudy světla lesknou temnotou bludů a pověr. Po celou věčnost budou tyto drahocenné klenoty zářit stále větším leskem a svědčit o moci Boží pravdy" (*Acts of the Apostles* – Skutky apoštolů, s. 598-599).

20. Ellen G. White, *The Great Controversy*, 1888, s. 148-149. Ellen Whiteová také citovala puritánského poutníka Johna Robinsona, který hodnotil církev své doby: "Nemohu dostatečně litovat stavu reformovaných církví, které dospěly v náboženství do určitého období a nechtějí jít dál než ti, kteří byli nástroji jejich reformy. Luteráni se nedají strhnout k tomu, aby šli dál, než co viděl Luther, a kalvinisté, jak vidíte, se pevně drží místa, kde je zanechal tento velký Boží muž, který však neviděl všechno. To je neštěstí, které je třeba velmi oplakávat, neboť ačkoli byli ve své době

planoucími a zářivými světly, přesto nepronikli do úplné Boží pravdy, ale kdyby nyní žili, byli by ochotni přijmout další světlo stejně tak, jako přijali ono první." (*Tamtéž*, s. 291-292).

Jakkoli bylo dílo vykonané Lutherem a Kalvínem obdivuhodné, přesto bylo jejich chápání základního učení o ospravedlnění z víry ovlivněno nepochopením prvotního hříchu a lidské vůle: "Naneštěstí Luther ve svém učení o předurčení, svobodné vůli a příbuzných naukách následoval spíše Augustina než apoštola Pavla. ... V polovině šestnáctého století tedy v Evropě najdeme dvě dominantní protestantské myšlenkové školy – luteránství a kalvinismus. Obě sloužily k osvobození tisíců lidí z otroctví středověkého katolicismu a obě statečně hájily určité biblické doktríny. Oba systémy však měly zjevné nedostatky. ... V protestantských řadách se objevili tací, kteří s oběma hlavními reformátory nebyli ochotni ujít celou cestu a dojít až do cíle. Dokonce i Melancthon, Lutherův blízký přítel a spolupracovník, se držel svobody vůle a vyhýbal se Lutherovým extrémům týkajících se dobrých skutků. ... V těchto zásadách lze spatřovat nejen Wesleyho trvání na ospravedlnění pouze vírou, jak mu učil Luther, ale i další učení, s nímž by nesouhlasili ani Luther, ani Kalvín; jde o Wesleyho rozhodující učení o svobodě volby" (Norval F. Pease, "Justification and Righteousness by Faith in the Seventh-day Adventist Church Before 1900", s. 17, 19, 22, 26).

Nejcennější poselství, které Pán poslal prostřednictvím Jonese a Waggonera, ačkoli bylo postaveno na základech položených reformátory, se tedy mělo povznést nad všechny papežské bludy, které se v církvi objevily během období temného středověku.

21. *Tamtéž*, str. 143. Ve sbírce 1888 *Materials* je více než padesátkrát použito slovo "přítomná pravda", mnohokrát v souvislosti s poselstvím, které Bůh posílal prostřednictvím Jonese a Waggonera: "To, co Bůh dává svým služebníkům mluvit dnes, by možná nebylo přítomnou pravdou před dvaceti lety, ale je to Boží poselství pro tuto dobu" (str. 133). "Bůh jim stále dává poznat, že zadal těmto mužům [A. T. Jonesovi a E. J. Waggonerovi] dílo, které mají vykonat, a poselství, které mají nést, a které je přítomnou pravdou pro tuto dobu. Věděli, že kamkoli toto poselství přijde, tam nese dobré plody" (str. 228). "Cítila jsem bolest v srdci, když jsem od tebe četla dopisy svědčící o tom, že jsi stále plný pochybností a nevíry v poselství, o němž vím, že je přítomnou pravdou pro Boží lid pro tuto dobu" (str. 274). Viz také s. 120, 174, 267, 286, 365, 387, 429, 436, 502, 518, 917, 1710, 1796.

22. Ellen G. White, "Camp-Meeting at Williamsport, PA.", *Review and Herald*, 13. srpna 1889, s. 513-514.

23. Ellen G. Whiteová H. Millerovi, Dopis 5, 2. června 1889; in 1888 *Materials*, str. 331. O mnoho let dříve napsala Ellen Whiteová o tříbení toto: "Ptala jsem se na význam tříbení, které jsem viděla. Bylo mi ukázáno, že bude způsobeno přímým svěděním na základě rady Pravého svědka Laodicejským. Svědectví bude mít účinek na srdce člověka, který jej přijme a povede ho k tomu, aby vyvýšil prapor a hlásal přímou pravdu dále. Toto přímé svědectví někteří neunesou. Povstanou proti němu, což mezi Božím lidem způsobí tříbení. ... Moje pozornost se pak obrátila ke společenství, které jsem viděla před oním mocným tříbením. ... Slyšela jsem, jak lidé oděni zbrojí mluví pravdu s velkou silou. ... Zeptala jsem se, co způsobilo tuto velkou změnu. Anděl mi odpověděl: 'To je pozdní déšť'. Občerstvení z Pánovy přítomnosti. Hlasité volání třetího anděla" (*Review and Herald*, 31. prosince 1857; in *Testimonies*, vol. 1, s. 182-183).

V roce 1892 Ellen Whiteová Uriášovi Smithovi jasně sdělila: "Poselství, které poslové hlásají, je poselstvím laodicejské církvi. ... Poselství, které nám předali A. T. Jones a E. J. Waggoner, je Božím poselstvím laodicejské církvi a běda tomu, kdo tvrdí, že věří pravdě, a přesto ostatním nepředává Bohem poslané paprsky světla" (1888 *Materials*, s. 1051, 1052).

24. Ellen G. White, "Camp-Meeting at Rome, N. Y." *Review and Herald*, 3. září 1889, s. 545-546.

25. *Tamtéž.*

26. Ellen G. Whiteová Uriášovi Smithovi, Dopis 55, 14. června 1889; in *1888 Materials*, str. 336. Naneštěstí se zbytek tohoto dopisu nedochoval. V září napsala Ellen Whiteová Smithovi druhý dopis, v němž ukázala, jakou moc může mít nad lidmi člověk, který je ve vedoucí pozici: "V noci mi tato záležitost byla opět předložena. Bylo mi ukázáno, že se stavíš proti Duchu svatému a Božímu dílu. ... Světlo a pravdu, o nichž vím, že jimi jsou, prohlašuješ za temnotu a blud. ... Měl jsi výsadu přijmout světlo, které bylo skutečným světlem a vzácnou pravdou a pokrmem v pravý čas pro hladové, a hladem umírající Boží stádo, ale nechtěl jsi ho uznat za světlo, za pravdu a za pokrm. Kdybys mohl zabránit tomu, aby přišlo k Božímu lidu, udělal bys to. ... Jdeš stejnou cestou jako ti, kteří odmítli Ježíše Krista.... Ubozí oklamání lidé si budou myslet, že když starší Smith nepřijímá světlo a poselství, které přišlo k jeho lidu, světlo, které je poselstvím právě pro tuto dobu, že to musí být omyl a klam" (Ellen G. Whiteová Uriášovi Smithovi, Dopis 87, září 1889; in *1888 Materials*, s. 437-438).

Ellen Whiteová napsala Smithovi znovu začátkem roku 1890, ale tento dopis se nedochoval. Smith odpověděl 17. února 1890. Vrátil se až ke konferenci v Minneapolis a svůj pohled na celou situaci vysvětlil. Domníval se, že Jonesovy a Waggonerovy názory jsou "v rozporu s Písmem" a "v rozporu s tím, co [Ellen Whiteová] viděla dříve". Smith tvrdil, že názory, které na konferenci přinesli, "téměř zničily", to, co dříve viděla. Tvrdil, že "bychom všichni mohli souhlasit" s Waggonerovými přednáškami o spravedlnosti z víry, ale ty připravily půdu pro jeho chybný názor na zákon v listu Galatským. Smith tvrdil, že Jones pronáší unáhlená prohlášení; například: "Já mám pravdu a vy nakonec budete muset dospět ke stejnému stanovisku". Smithovi bylo také řečeno, že Jones a Waggoner podporují podivné nové výklady Zjevení, které jsou v rozporu s tím, čemu adventisté "dlouho učili" a které rušily proroctví o 1260 letech. Rozčilovalo ho také následující: "protože jsem se odvážil v některých těchto bodech [v *Review*] vyslovit slova varování, jsem na veřejnosti vydáván za někoho, kdo střelí do tmy a neví, čemu odporuje" (Uriáš Smith Ellen G. Whiteové, 17. února 1890; in *Manuscripts and Memories*, s. 152-157).

Po obdržení Smithova dopisu napsala Ellen Whiteová ještě téhož dne Jonesovi. Sdělila mu, že mu již dříve začala psát dopis ohledně jeho výroků, které by mohly "zmást mysl", a pak "se z toho dělá velká věc". Řekla mu o dopise, který právě obdržela od Smithe s výroky, které podle něj Jones pronesl (Ellen G. Whiteová A. T. Jonesovi, Dopis 55, 17. února 1890; nepublikováno, zbytek dopisu se nedochoval).

Dne 7. března Jones odpověděl Ellen Whiteové dopisem (viz *1888 Materials*, str. 592) a následujícího rána, 8. března, Ellen Whiteová napsala dopis Smithovi. Proč? Protože právě toho rána jí Pán zjevil, jaký vliv má na ostatní lidi: "Odmítl jsi má svědectví ... snažil ses, aby neměla žádný účinek, jako to udělali Kórach, Dátan a Abiram. ... Posílil jsi ruce a mysl takových lidí, jako jsou Larson, Porter, Dan Jones, Eldridge, Morrison a Nicola a skrze ně obrovské množství lidí. Všichni tě citují a nepřítel spravedlnosti se na to dívá s potěšením" (Ellen G. Whiteová Uriášovi Smithovi, Dopis 59, in *1888 Materials*, str. 599).

O několik dní později na setkání s mnohými z bratrů se Jones a Waggoner mohli podělit o svou verzi příběhu (Ellen G. Whiteová W. C. Whiteovi, Dopis 83, 13. března 1890; in *1888 Materials*, str. 627). Zde se ukázalo, že Smith Jonese z neuvážených výroků obvinil neprávem. Krátce nato Ellen Whiteová Smitha v této věci konfrontovala: "Na můj dopis s výzvou jsi mi odpověděl dopisem, v němž jsi staršího Jonese obvinil z boření pilířů naší víry. Byla to pravda? Schůzky kazatelů, které se konaly v kanceláři, když se tyto záležitosti vyšetřovaly, odhalily, že jsi ho obvinil neprávem." (Ellen G. Whiteová Uriášovi Smithovi, Dopis 73, 25. listopadu 1890; in *1888 Materials*, str. 734, zvýraznění přidáno).

27. Někteří na základě několika výroků Ellen Whiteové naznačují, že to, co Jones a Waggoner předkládali, nebylo nové světlo; že když se budeme zabývat poselstvím, které před dávnými lety přinesli církvi, tak ve skutečnosti nemáme co získat. Ellen Whiteová skutečně řekla: "Nenazývám to novým světlem" (1888 *Materials*, str. 140); "Nebylo to žádné nové světlo" (str. 211); "Pán mi ukázal, že světlo, které svítí na náš lid, není žádné nové světlo" (str. 463); a "toto poselství není novou pravdou, ale tou samou, které učil Pavel a které učil sám Kristus" (str. 432).

George Knight tyto výroky cituje a naznačuje, že "jediný způsob, jak je možné tvrdit, že pohled na spravedlnost z víry z roku 1888 je pro adventismus nějak jedinečný, je zcela popřít jasná slova ... Ellen Whiteové" (*A User – Friendly Guide to the 1888 Message*, s. 85-86).

Je to však to, co Ellen Whiteová myslela, když své výroky pronesla? Učinila i některá další upřesňující prohlášení? Souhrnný pohled do *Ellen G. White 1888 Materials* nám poskytne určitou představu. Nejprve musíme pochopit, že Ellen Whiteová učinila výše uvedená prohlášení v souvislosti s odpovědí těm, kteří se podobně jako v dobách prvního Kristova příchodu stavěli proti poselství jako proti něčemu **divnému** a novému. Snažila se zapůsobit na mysl bratří, že se nejedná o nějakou **novou** pravdu, která by v Božím slově nebyla obsažena, ani o něco, co by nahrazovalo základní učení církve. Pokud ji necháme mluvit za sebe, zjistíme, že na Jonesově a Waggonerově poselství viděla něco velmi mimořádného. Své tvrzení - "toto poselství není novou pravdou, ale tou samou, které učil apoštol Pavel a které učil sám Kristus" - objasňuje o několik odstavců později, kde jej upřesňuje slovy: "ale tato pravda se bude neustále rozvíjet, rozšiřovat a prohlubovat, protože je božská, stejně jako její Autor" (1888 *Materials*, s. 432, 434, zvýraznění přidáno).

V Minneapolis odpověděla na otázku: "Myslíš si, že má Pán pro nás jako lid nějaké nové a větší světlo? Odpověděla jsem: 'Zcela určitě. Nejenže si to myslím, ale mohu o tom mluvit s naprostou jistotou'" (str. 219). Domnívala se, že je "rozumné očekávat odhalení většího světla pro lid" (str. 279). Jones a Waggoner "představili vzácné světlo" (str. 309), věci "nové i staré ... z ... Božího slova" (str. 386), "vzácné drahokamy pravdy v nových souvislostech" (str. 518).

Položila otázku; zda Bůh "nemá další pravdu, kterou by zjevil svému lidu"? Její odpověď pak zněla ano: "Boží služebníci by měli být schopni přinášet z pokladnice Jeho Slova věci nové i staré" (str. 510). Nechal by Bůh svůj lid "bez nového světla"? Její odpověď zněla ne, "od Božího trůnu máme dostávat více světla a mít rostoucí světlo" (str. 341). Rozhodně prohlásila: "Nemyslete si, že jste zachytili všechny paprsky světla a že na náš svět nepříjde žádné větší světlo" (str. 674). Dodávala však, že "světlo musí přijít prostřednictvím zástupců, které si Bůh vybere" (str. 507). "Větší světlo bude svítit na všechny velké pravdy prorocství a budou zářit svěžestí, protože jasné paprsky Slunce spravedlnosti je osvítil jako celek" (str. 514). Svým posluchačům připomněla, že i oni mají svou úlohu: "Pravda postupuje kupředu a my musíme kráčet v rostoucím světle" (str. 547). Ti, kdo "si udržují své zasvěcení, uvidí rostoucí světlo a světlo bude stále jasnější a jasnější až do dokonalého dne" (str. 671). "Bůh poskytne další světlo a staré pravdy budou obnoveny a umístěny do rámce pravdy" (str. 765). Byl to "Ježíš Kristus, kdo měl moc vysvobodit pravdy ze smetiště a znovu je světu dát s větší než původní svěžestí a silou" (str. 525). A "když je Kristus ve svém díle vykoupení vnímán jako velká ústřední pravda systému pravd, vrhá to nové světlo na všechny minulé i budoucí události. Jsou viděny v novém vztahu a mají nový a hlubší význam" (str. 807). Ellen Whiteová také chtěla varovat: "Velkou chybou církvi ve všech dobách bylo, že dosáhly určitého bodu v chápání biblické pravdy a tam se zastavily. ... [Říkají]: 'My máme světlo, které nám stačí. Více nepotřebujeme.' ... Boží lid si v těchto posledních dnech nemá vybírat tmou místo světla. Mají hledat světlo, očekávat světlo. Světlo bude nadále zářit z Božího slova.... ve stále jasnějších paprscích a stále zřetelněji odhalovat pravdu, jaká je v Ježíši" (s. 826-827). "[T]i, kdo jsou polovičatí, ... se pyšní svou velkou opatrností při přijímání 'nového světla', jak to sami nazývají. Jejich neschopnost přijmout světlo je však způsobena jejich duchovní slepotou" (str. 1077). Ellen Whiteová by se

mohla oprávněně zeptat: "Jaké plány máte na to, aby se nové světlo mohlo rozlévat v řadách Božího lidu?" (str. 534) Dnes tedy máme věřit zaslíbení: "Velké pravdy, které ode dne Letnic ležely neslyšeny a neviděny, mají zazářit z Božího slova ve své původní čistotě" (FE 473). Ve snu Williama Millera, popsáném v *Early Writings*, s. 81-83, najdeme mnoho obrazných vyjádření, které Ellen Whiteová používala po celé toto období, aby popsala Bohem zjevené poklady, nový rámec, v němž byly představovány, a smetí sobeckého odporu, které bylo třeba smést stranou.

28. Satan se snaží vrhnout svůj stín na dvě ústřední pravdy Ježíšovy oběti pro spásu všech lidí: Za prvé, že Kristus byl úplným Spasitelem, který se stal podobným svým bratrům. Za druhé, že jeho oběť byla kompletní; proto je schopen tě uchránit před pádem. Tyto pravdy vyvracejí dva velké bludy, které se zmocňují téměř celého světa – těch, kteří by chtěli být spaseni díky svým zásluhám, a těch, kteří by chtěli být spaseni ve svých hříších. Viz pozn. 34.

29. Ellen G. White, Rukopis 5, "Christ and the Law" (Kristus a zákon), kázání, 19. června 1889; *1888 Materials*, s. 341-345.

30. Tamtéž, s. 346-347.

31. Někteří se tímto výrokem Ellen Whiteové snažili dokázat, že **vše**, co Pán poslal prostřednictvím Jonese a Waggonera, se již nacházelo ve spisech Ellen Whiteové – a to dokonce již před rokem 1888 – a proto ve skutečnosti potřebujeme pouze knihy Ellen Whiteové (George R. Knight, *A User-Friendly Guide to the 1888 Message*, s. 68-9, 108).

Norval Pease v odpovědi na dotaz, proč by neměly být znovu vydány samotné spisy Waggonera a Jonese, uvedl: "Není přehnané tvrdit, že Waggoner a Jones neřekli nic jiného než to, co [Ellen Whiteová] řekla lépe" (*The Faith That Saves* [1969], str. 53).

Jak však upozorňuje Clinton Wahlen: "Pease jako by naznačoval jiný důvod", proč nebyly Jonesovy a Waggonerovy spisy znovu vydány, "totiž že by to mohlo pošpinit evangelikální image, kterou se církevní představitelé tak usilovně snažili pěstovat v posledních dvou dekadách [50. a 60. let 20. století]. 'Správně chápaný adventismus,' řekl, 'je evangelikální až do morku kostí'" ("Selected Aspects of Ellet J. Waggoner's Eschatology", str. xxiii).

Dalším bodem argumentace Knighta, Pease a mnoha dalších je samozřejmě potlačit význam poselství poslaného prostřednictvím Jonese a Waggonera. Ano, je pravda, že Ellen Whiteová během konference v Minneapolis napsala: "Nebylo to pro mne nové světlo, neboť ke mně přicházelo od vyšší autority po čtyřiačtyřicet let a já jsem je předkládala našemu lidu slovem i písmem ve svědectvích Ducha svatého. ... Nebylo toto téma ve svědectvích předkládáno stále znovu?" (*1888 Materials*, s. 212, 217).

Tato prohlášení však učinila na obranu proti obvinění, že se změnila, nebo že byla ovlivněna Jonesem a Waggonerem a podporuje novou herezi. Bratři z nějakého důvodu viděli rozdíl v poselství Jonese a Waggonera a v tom, které ona předávala po 45 let. Jen několik dní předtím jasně prohlásila: "Chtěla bych mít pokornou mysl a ochotu se nechat poučovat jako dítě. Pánu se zalíbilo dát mi velké světlo, ale vím, že vede i mysl jiných lidí a otevírá jim tajemství svého Slova, a já chci přijmout každý paprsek světla, který mi Bůh pošle, i kdyby měl přijít skrze nejskromnějšího z Jeho služebníků" (*Tamtéž*, str. 163). Bylo to poselství, které se "snažila předkládat" po 45 let, a Waggoner byl první, kdo ho jasně a srozumitelně veřejně prezentoval – a "každá buňka [jejího] srdce řekla: Amen" (*Tamtéž*, s. 348, 349).

Je zajímavé, že mnozí, kteří v Jonesově a Waggonerově poselství vidí jen malý význam z nepochopitelných důvodů odkazují na všechny knihy, které Ellen Whiteová napsala po Minneapolis,

jako na důkaz, že poselství bylo přijato (Norval Pease, op. cit., str. 46; George Knight, *A User-Friendly Guide to the 1888 Message*, s. 68-9; L. E. Froom, *Movement of Destiny*, str. 444).

Nezpochybujeme prorocké povolání Ellen Whiteové ani autoritu, kterou jí Bůh dal v otázkách věrouky. Nepopíráme ani skutečnost, že ti, kdo čtou inspirované knihy Ellen Whiteové, budou velmi požehnáni. Pokud jsou tam předkládané pravdy a rady přijímány vírou a pokud podle nich čtenáři jednají, povede je to ke spásnému vztahu s Kristem a do Jeho království. Ale také bychom nechtěli popírat to, co řekla sama Ellen Whiteová: "Pán povolal bratra Jonese a bratra Waggonera, aby **světu zvěstovali poselství, které má připravit lid na to, aby obstál v den Páně.**" A o onom poselství řekla: "Bůh poslal muže, aby nám přinesli pravdu, **kteřou bychom neměli, kdyby Bůh neposlal někoho, kdo by nám ji přinesl.** Bůh mi dal poznat, co představuje Jeho Duch, a proto to přijímám a už se neodvažuji pozvednout ruku proti těmto osobám, protože by to bylo proti Ježíši Kristu, který se dává poznat v Jeho poslech" (*1888 Materials*, s. 1814, 608, zvýraznění přidáno). Ať už Pán skrze Jonese a Waggonera poslal jakoukoli pravdu, stavěl pouze na již položených základech, ale nebe jejich poselství stále ztotožňovalo s počátkem hlasitého volání a pozdního deště.

32. Ellen G. White, Rukopis 5, "Christ and the Law" (Kristus a zákon), kázání, 19. června 1889; *1888 Materials*, s. 348-349.

33. Uriáš Smith, "Our Righteousness Again" (Znovu naše spravedlnost), *Review and Herald*, 2. července 1889.

34. Ellen G. Whiteová, "Camp-Meeting at Rome, N. Y." (Táborové setkání ve městě Řím, N. Y.), *Review and Herald*, 3. září 1889, s. 545-546. Ellen Whiteová zdůraznila skutečnost, že když satan může vést člověka k tomu, aby hleděl na své vlastní zásluhy, nemá nad pokušením žádnou moc: "Téměř každé falešné náboženství je totiž založeno na stejném principu – že člověk ve snaze o spásu může spoléhat na své vlastní úsilí" (*Patriarchs and Prophets*, str. 73). "Základem každého pohanského náboženství byla víra, že se člověk může zachránit svými vlastními skutky. Toto přesvědčení se přičiněním satana vkradlo i do židovského náboženství. Vždy, když se lidé začnou řídit touto zásadou, ztrácejí veškeré zábrany proti hříchu." (*The Desire of Ages*, str. 35). "Papežství je dobře uzpůsobeno ... potřebám ... dvou skupin lidstva zahrnující téměř celý svět – pro ty, kteří chtějí být spaseni díky svým zásluhám, a pro ty, kteří chtějí být spaseni ve svých hříších. V tom spočívá tajemství jeho moci." (*The Great Controversy*, str. 572).

35. Ellen G. White, Rukopis 25, "Resume of Travels and Labors", nedatováno, 1889; in A. L. White, *The Lonely Years*, str. 418.

36. Ellen G. White, Rukopis 30, červen 1889; *1888 Materials*, str. 363.

37. Ellen G. Whiteová Madisonovi a Millerovi, Dopis 4, 23. července 1889; in *1888 Materials*, s. 388, 391, 392, 406-407. Pokud je pravda, že "vyhlídky Božího lidu jsou podobné vyhlídkám Židů, kteří nemohli vejít kvůli nevěře", je potom možné, že bloudíme pouští tohoto světa hříchu, protože jsme se vzbouřili proti Bohu a šli ve stopách "nevěrných zvěďů"?

38. *Tamtéž*, s. 417-419, 421-423.

39. A. T. Jones C. E. Holmesovi, 12. května 1921; in *Manuscripts and Memories*, str. 329. V reakci na toto prohlášení A. T. Jonese George Knight navrhuje: "Samozřejmě nelze určit, nakolik se tato protichůdná síla týkala spravedlnosti z víry a nakolik se týkala jiných otázek, například zákona v listu Galatským a Jonesovy **osobnosti**. ... [Jonesovi] chyběla praktická aplikace jeho vlastního učení" (*A User-Friendly Guide to the 1888 Message*, s. 149, 150).